

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 12.

A gyulai József főherceg szanatórium ünnepes megnyitása.

Bontakozunk ki egy pillanatra a politika ködös levegőjéből s tartsunk ünnepet, a felebaráti szeretet ünnepét. Mert hiszen mi más a gyulai József főherceg szanatórium ünnepes megnyitása, mint a felebaráti szeretet ünnepe?

Évekkel ezelőtt dr Lukács György — akkoriban még Békésvármegye főispánja — mozgalmat indított egy az Alföldön felállítandó tüdőbetegek szanatóriuma érdekében. Mikor az agitálás megindult, ugyszólván mindenki lenéző mosolylyal vett tudomást a mozgalom megindításáról. Hogy is ne! Fillérekből összehordani félmilliónál jóval többet nem csekély feladat. Talán más ember — látva az útjában feltornyosuló akadályokat — kedveszegetten félreállt volna, de dr Lukács György nem tartozott ezek közé. Őt a nehézségek csak fokozottabb agitációra ösztökölték. Agitációja körébe vonta az országnak majd minden valamire való városát és községét. Divatba hozta a szanatórium jótékony célú kiállításokat, mulatságokat. A fillérekből lassan lettek ko-

ronák, de még is lettek. Ime készen áll az Alföldi szanatórium.

Kifogásolták, hogy az Alföldön építsék a szanatóriumot. Szaktekintélyek igazolták dr Lukács György szándékának helyes voltát. Az alföldi levegőhöz szokott embernek sokkal embernek sokkal megfelelőbb az alföldi szanatórium, mint a hegyvidéki. Mert meg kell szoknia először a hegyi levegőt; és ha már megszokta és annyira javult az állapota, hogy haza térhet otthonába, az alföldön a klíma változás miatt több kevesebb idő múlva a betegség tünetei újra mutatkoznak szoktak.

Nem lehet rossz néven vennie egy alföldi vármegyének sem, hogy — mint Békésvármegye főispánja — Lukács György ezt a megyét szemelte ki a szanatórium felépítésére. Itt volt rá legégetőbb szükség, itt grasszált legjobban a tuberkulózis. Békésvármegye négy községe: Csorvás, Gyoma, Mezőberény, Orosháza és Gyula városa ajánlottak fel megfelelő helyen területet a szanatórium céljaira. A vezetőség választása a Gyula város által felajánlott, ideális helyen fekvő *Lugos erdőre* esett. Tüdőbetegek részére alkalmasabb helyet keresve sem lehet találni. Tiszta, pormentes hely, minden oldalról víz veszi körül. Valóságos kis sziget. Déli oldalán a Fekete Körözs — új medrével, a többi oldalra pedig félkör alakban a holt meder feltrissithető vizével. Távol a közlekedési utaktól, zajtalan helyen.

A gyulai szanatórium.

Az építkezést 1905-ben kezdték el *Csigler* Győző műegyetemi tanár tervei szerint. A munkálatokat *Dvorák* Ede műépítész vezetése mellett N. *Szabados* József gyulai építész végezte.

Az intézet több épületből áll s a vonatról nézve a szemléltőre elragadó benyomást gyakorol, különösen este, amikor az ablakok fényárban usznak. Az épületek homlokzata a Fekete Körözsre néz. Középen van a főépület. Itt van elhelyezve a betegfelvételi iroda, a rendelő helyiségek, a vizgyógyintézet, a laboratórium, a kápolna, a nagy közös ebédlő s a konyha. A konyha mögött van a gépház külön álló épülete, amelyben két Diesel-motor által hajtott dynamógép fejleszt a villamosítást a telep világítására. Ugyanezen dynamógépek hajtják fel a vizet egy nagy ártézi kútból 30 méter magasságra a reservoárba, amely a telep vízszükségletét látja el.

A főépülettel egy vonalban jobbra és balra van a betegpavillon, melyek a főépülettel nyitott félkör alakú folyosókkal vannak összekötve. Ezek a pavillonok is egy emeletesek. A betegszobák mind délfelé néznek, téglasak, a falak mintegy 160 cmnyire zománcozottak, a butorok halványsárga színűek. Mindkét betegpavillon földszintjén tágas, kényelmesen berendezett társalgó van a betegek és látogatóik részére.

A mosdóhelyiségben minden egyes beteg számára külön mosdómedence van, felül hideg és meleg csappal. Goadoskodás történt a köpetek desinficiálásáról is. Erre a célra mindkét betegpavillonban külön helyiség van s mindegyik el van látva gőzdesinfektorral. A két pavillon — egyik a férfiak, másik a nők részére — építkezésben és berendezésben teljesen egyforma. A telep keleti szélén van a főorvosi és kertészlakás, nyugati szélén az istálló épület a kocsiszinnel. Minden egyes épület pincéjében van egy-egy kazán gőzfűtésre berendezve. A fűtést kokszzsal végzik és így fűstnek semmi

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Viszontlátás.

Fáradtan, porosan érkezett meg a gyakorlatok vezetősége Pécelre. A királyi herceg éppen olyan poros volt, mint az az egyéves önkéntes, a kit járőrnek küldtek ki és akit az ellenséges csapatok felfedezvén, egy óra hosszat kergettek a kukorica földeken keresztül. Ő fensége bizony nem valami jól érezte magát; szerencse, hogy tudatában volt magasztos hivatalának: neki kellett a komolyságot fenntartani és jó példával előjárni. Máskülönb, ha valami közönséges halandó lett volna, ő fensége bizonynyal nem késik vala hangosan kifejezést adni privát véleményének az efféle »boldonságok« felett.

A körülmények kényszerítő hatalma alatt jobbnak látta azonban komolyan érdeklődni. Középkotú, kissé elhízott alakú, jóindulatot eláruló arcu ember volt, akinek külseje a ragyogó egyruha helyett civilben is tudott volna urat mutatni, mondjuk pl. pénzügyigazgatót...

A tábortszernagyhoz fordult, aki a baloldalon lovagolt.

- Ez itt kukoricaföld, nemde?
- Igen, fenség.
- És kukorica terem rajta?
- Igen, fenség.
- Szép, nagyon szép.

Csendesen tovább lovagoltak. A tábortszernagy gondosan ügyelt, nehogy valamelyes ötlete támadjon, a mellyel az udvari etikett megsértése mellett társalgást kezdené. Eftéle már már nem egy katonai karriernek jelentette a végét.

Kisvártatva a fenség ismét megszólalt:

- Az ott falu?
- Igen, fenség.
- S hogy hívják?
- Pécel a neve, fenség.
- Szép, nagyon szép.

Aztán megjegyezte:

— Jó emlékező tehetsége van önnek kedves tábortszernagy.

— Igenis, fenség.

Ismét hallgatag mentek egy darabon. Mögöttük a csapatok vig magyar dalokat énekel-

tek s olyan könnyedén lépkedtek, mintha nem is tartott volna a gyakorlat hajnali 3 óra óta egészen déli egyig. A tisztek közt is felhangy-egy jóízű kacaj. A fenség és a tábortszernagy meglehetősen egyedül érezték magukat kettesben, ebben az általános jó kedvben. A herceg ismét felvette tehát a jónak ígérkező téma fonálát:

- Ismerős ön ebben a faluban?
- Nem, fenség.

— Hát akkor csak a térkép után tudja a nevét? Hátha azóta elkeresztelték? Ebben az országban nem ritka a név-cserebere, hehehe.

Nevetett hozzá. A tábortszernagy ránézett, aztán ő is nevetett egészen addig, míg a fenség arca nem nyerte vissza rendes komolyságát. Aztán felelt:

— Valamikor kedves napokat töltöttem itt. Harmincöt-negyven éve lehet. Fialat hadnagy vagy még kadét voltam és itt tolyt le a nagy gyakorlat. Az én ezredem éppen a faluban volt elszállásolva, innen mentünk minden nap gyakorlatozni. Szép idők... fiatal voltam, boldog voltam... a csinos kis Katica... hej, de szép idők is voltak!

Sz. Kocsis János

katonai és polgári szabó, Rákóczy-ut Orsolya apácák sárdája alatt. 280

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű uri közönséget, hogy megérkeztek a legszebb őszi ujdonságok, amik csak szövetekben kigondolhatók; nálam készülnek a legszebb és legjobb egyenruhák, ugyszintén polgári öltönyök igen sikkes szabással egyszersmind üzletben készülnek uri alsó kelengyék a legfinomabb köpper rumburzi és angol zefirekből mérték szerint bámulatos pontossággal. Kiváló tisztelettel Sz. Kocsis János.

nyoma. Az egész telep csatornázva van. A szennyvizek tisztítása biológiai systema szerint történik. Vagyis a szennyvizet szűrés után szénsalakra eresztik, amely ugyszólván teljesen philtrálja és csiramentessé teszi. Az ily módon megtisztított szennyvizet villamos szivattyu segítségével a Körözs medrébe eresztik. A körözsmenti közeltekvő községek ez ellen ugyan felszóltak, de mivel beigazolódott, hogy a fertőzés ki van zárva, megnyugodtak.

Az épületrész előtt nagy kiterjedésű szabadtér áll, amely parkirozva van. — Az emeleti folyosókról a kilátás elragadó nemcsak nyáron a mikor minden zöldel, de télen is, ha minden hóval van borítva. A telep északi része eléggé sűrű erdő, a hol pedig kissé ritkás, az intézet ültetett fákat, legtöbbször fenyőket. A telep 30 holdnyi területéből egy egész rész ki van hasítva zöldségtélel természetűre, a hol a munkára alkalmas betegek dolgozhatnak.

Az intézet 100 beteg (50 férfi 50 nő) részére van berendezve. Az építési költségek mintegy 700,000 koronát vettek igénybe, ami, ha tekintetbe vesszük az építkezés arányait, a berendezést és a higiénia követelményeinek a legaprólékosabb részletekben is megfelelő voltát, nem is mondható soknak. Naponként ötször van étkezés a közös ebédlőben; ha esetleg valaki gyengélkedik, a társalgóban teritnek. Az intézet gondoskodott a betegek szórakoztatásáról is. Van két nagy könyvtár, a melyek bármikor rendelkezésre állanak a betegeknek. Járat az intézet képes-lapokat, folyóiratokat, vicclapokat, napilapokat; zenei szórakoztatásra zongora és egy nagy gramofon szolgál. Az ápolási díjak aránylag elég olcsóknak mondhatók: 4, 6, 8 korona naponként, a szerint, a mint valaki egy vagy több beteggel van egy szobában. Ingyenes hely 42 van. Ebből 30 betegért a belügyminiszterium fizet. Az ápolást a Vörös-Kereszt egylet ápolónői végzik. Először az volt a terv, hogy irgalmas nővéreket kérnek, de egyelőre nem kaphattak és így világi ápolónőket alkalmaztak.

Az utak gránituzalékkal vannak befedve. Be van vezetve a telefon, amely be van kapcsolva az interurbánba. A kereskedelemügyi miniszter a teleptől nem messze elhaladó alföldi vasut megfelelő pontján új állomást építtetett. Szóval az intézet teljesen modern minden ízében, a legkényesebb igényeket is kielé-

gíti. Ez év június 15-ike óta már használatba is van véve és mindjárt a megnyitáskor annyi jelentkező volt, hogy nagyon sokat kénytelenek voltak visszautasítani.

A szanatórium egylet közgyűlése.

Az intézet vezetősége az ünnepies megnyitást a mai napra — október 12-ére — tüzte ki a szanatórium egylet közgyűlése keretében, amelyre az ország minden részéből számosan jelentek meg:

Almásy Géza, Babarezy Schwartz Ottó, Babarás Béla, dr Dirner Gusztáv, Droxler Béla, Dvorák Ede, Gallovich Jenő, Glac Antal, dr Hajnal Albert, dr Institoris István, Joanovich Sándor, Kabdebó Gergely, Konczházi Koncz Ákos, dr Muth Gáspár, dr Okolicsányi Kulth Dezső, báró Székely Szentkereszthy Anna, dr Tauszk Ferenc, dr Telsbiz Károly, dr Tuszkai Ödön, Ujpest város képviselője.

A rendezőség már hetek óta a legnagyobb buzgalommal fáradozott, hogy az érkező vendégek jól érezzék magukat. Mivel Gyulán olyanok a viszonyok, hogy a vendégeknek csak elenyésző csekély részét lehetett szállodában elhelyezni, a rendezőség a lakosság szives vendéglátását vette igénybe.

A Budapest és Arad felől jövők péntek este hat óra tizenkét perckor érkeztek Gyulára mintegy százhuszan, a kiket az állomáson nagyszámú előkelő közönség várt, legnagyobb részben mindegyik a maga vendégét. Dr Lovich Ödön helyettes polgármester néhány szívélyes szóval üdvözölte az érkezteteket s ki-ki szállására hajtattott.

Este 8 órakor a békésmegyei kaszinó termében mintegy 300 terítékes ismerkedési estély volt.

Másnap délelőtt 9 órakor a megyeház disztermében a szanatórium egylet évi közgyűlését tartotta dr Lukács György elnöklésével, akit percekig tartó taps és éljenzés fogadott, mikor örökké mosolygós arca az elnöki asztalnál feltűnt.

Ez az óváció gyakorta megújult megnyitó beszéde közben is. Szíves szavakkal üdvözli a nagyszámú megjelent tagokat és érdeklődőket. Indokolja, hogy minő okok vezették az elnökséget, mikor az eredeti tervtől eltérően nem Kassán, hanem Gyulán tartja évi közgyű-

lését. A széles körben megindított mozgalom eredményét akarják bemutatni az áldozatkész nagyközönségnek a gyulai József főherceg szanatóriumában.

Főlöszlegesen tartja annak a demonstrálását, hogy milyen nagy szükség volt erre az áldásos intézményre; mindennél ékeesebben beszél az a tény, hogyha az immár használatnak átadott szanatórium háromszor akkora lenne, mint amilyen, még akkor sem volna elegendő nagy a jelentkezők befogadására. Hálásan emlékezik meg mindazokról, akik adományaikkal siettek segíteni szenvedő embertársaikon. Köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az eszme megvalósítására segédkezést nyújtottak. A gyűlést megnyitja.

Ambrus Sándor, Békésvármegye alispánja a vármegye közönsége nevében üdvözli a megjelenteket. Elfogult kebellet olvassa esztendő-ről-esztendőre, hogy a magyar nép közt — különösen itt az Alföldön — milyen nagy pusztítást visz végbe a tüdővész. Akik ennek a nemzetrontó vésznek bármiként is gátat vetni iparkodnak, mindenkor megérdemlik ugy egyesek, mint az egész nemzet háláját. Köszönetét fejezi ki az egylet vezetőségének, hogy éppen ezt a megyét szemelte ki a szanatórium helyéül. De e feletti örömet megzavarja az a fájó tudat, hogy talán sehol az országban nem volt rá annyira szükség, mint itt. Szíve sugallatát követi, amikor őszinte lélekkel mond Isten hozottat a vendégeknek. Ezután elnök, pénztárnok, felügyelőbizottság és az egyes bizottságok terjesztették elő jelentéseiket, amelyekből megemlítendőnek tartjuk, hogy míg a múlt évben az egyletnek: 10 ágyalapító tagja, 23 alapítótagja, 171 pártolótagja, 4047 rendes tagja, 1634 rendkívülitagja volt, ma van: 12 ágyalapító, 23 alapító, 230 pártoló, 7959 rendes és 2504 rendkívüli tagja, tehát majdnem kétszer annyi, mint a múlt évben volt. Az egylet tiszta vagyona ma: 637,015.41 korona. Végül dr Fáy Aladár közegészségügyi felügyelő előadása következett volna, hogy mik az okai a tüdővész pusztításának Magyarországon? De mivel épp most a demographiai kongresszuson van elfoglalva, felolvasását a »Szanatóriumi Lapok« fogják majd hozni.

Dr Lukács György röviden megköszönte ugy a város, mint Békésvármegye szives vendéglátását és a gyűlést bezárta. A közgyűlés

— Szép idő volt? érdeklődött a királyi herceg.

A táborszernagy hangja egészen érzékenyedett.

— Olyan szép idő, fenség, a milyen csak egyszer van az ember életében.

— Igen, igen szólt a fenség, magam is hallottam, hogy errefelé ebben a hónapban nem szokott esni az eső.

A táborszernagy önkénytelen az álláshoz kapott: azt hitte, leesik az álla. Egyet-kettőt bölintott, aztán a rapportok száraz hangján felelt:

— Igenis, fenség,

A téma teljesen kimerült. A csapatok élén haladó két úr szóvalalanul lovagolt be a faluba. Az emberek néma áhitatszerű csodálattal vették le a süveget előlttük, a mint a faluban elhaladtak, s mindenkinek szeméből kiritt némi kis irigység. Beh boldog is lehet ez, a hatalmas két ur!

Amint a főhadiszálláson lepattantak lovaiokról, a fenségnek egyszerre megjött a kedve. Eltréfált az udvaron szaladgáló meztlábás gye-
rekekkel s megcsipkedte a leány arcát, aki a

szomszédából idejött vizért a kutra. A táborszernagy is belemeledett a kedélyességbe: elmagyarázta a hercegnek, hogy negyven éve is éppen itt volt e főhadiszállás, mellette három házzal lakott ő, a lányok akkor is ilyen szépek voltak, a falu lakkossága akkor is ilyen szeretettel fogadta a katonákat és ezért a gyakorlatok végén meg is hívták a tisztí étkezésébe ebédre a község előljáróságát.

A fenségnek megtetszett az eszme.

— Ugy-e, kedves táborszernagy, ma lefujtak végelegesen?

— Fenséged maga volt kegyes erre nézve a parancsot megadni.

— Igen, igen, ... akkor hát ma befejezzük a gyakorlatokat?

— Eeuséged kegyes engedelmevel igen.

— Mutassuk meg a népnek, hogy szeretjük. Kedves táborszernagy, legyen szives intézkedni, hogy az ebédnél az előljárók jelen legyenek. Ön fog ülni egyik oldalomon, a másikon a községi bíró. Jó lesz?

— Parancsára, fenség, igen jó lesz.

A táborszernagy el akart sietni, de a királyi hercegnek még egy aggodalma volt.

— Várjon csak, kedves táborszernagy. Ezek az egyszerű emberek nem fogják-e zavarba jönni, ha asztalunkhoz ülnek? Minden esetre jó lenne valakinek szólani, hogy tanítsa meg őket, hogyan viselkedjenek.

A táborszernagy arca egyszerre lángvörös lett. Tompa hangon, kurtán felelt:

— Alázatosan bátor vagyok jelenteni, hogy talán felesleges a kitanítás. Ez a falu, fenséges uram, tiszta magyar.

A herceg egyszerre jóízűt nevetett.

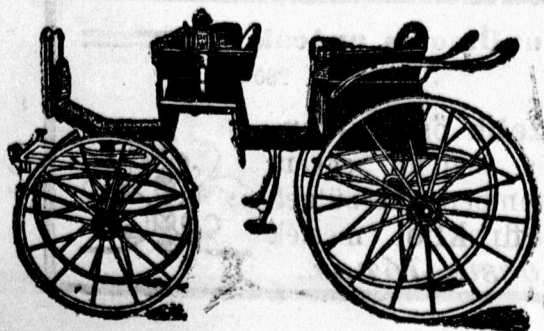
— Jó, jó, értem a büszke magyar felháborodását. Ne haragudjék, kedves táborszernagy.

Kezét nyújtotta. A táborszernagy attól a kézzorilástól mintha egyszerre elfelejtett volna minden sérelmet. Összezsapta a sarkantyuját, feszesen tisztelgett, aztán sarkon fordult és elment. A királyi herceg utána nézett.

— Igazi magyar — mondotta. — Igazi magyar.

II.

Ebéd után kissé felengedett az a fagyos hangulat, mely addig a társaságon uralkodott. A bíró, ősz öreg ember, kivágott egy hazafias

Villanyerőre berendezett kocsigyár Vadász és Grósz Nagyvárad,

Szilágyi Dezső-utca 6.
Helybeli és vidéki TELEFON: 445.

Ajánlják elsőrangú gyártmányu kocsijukat, melyekből állandóan dus raktárt tartanak
190 Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

végeztével a résztvevők a Komló szállodába vonultak, a hol villásreggeli volt.

József főherceg szobrának leleplezése.

Fél két óraker kirándult a társaság különvonaton a Gyulától mintegy tíz percnire levő lugos erdei József főherceg szanatóriumába József főherceg szobrának leleplezésére és a szanatórium megtekintésére. Megérkezéskor dr. Geszti József az intézet igazgató-főorvosa fogadta a megjelenteket. A társaság rögtön a megérkezés után József főherceg szobrának leleplezésére ment az intézet nagy ebédlőjébe, ahol a szobor elhelyezést nyert. Lukács György dr. egyesületi elnök nagyhatású beszéde közben lehullott a lepel a szoborról, amelyet Strobl Alajos kiváló művésznök készített bronzból. Még Zöldy János megyei főorvos beszélt röviden, mely után elszéledt a közönség a telep megsejlesztésére. Ugy a környezet, mint az egyes épületek felszerelésekkel valóssággal elragadták a vendégeket. Mindenütt a legnagyobb rend és tisztaság látható. A négy órás motorossal a vendégek legnagyobb része elutazott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 12.

Füst Gyula elnök 10 óraker megnyitja az ülést.

Rák jegyző felolvassa újból a királyi kéziratot.

Elnök elrendeli a szavazást a két alelnök, a jegyzők és a háznyagra vonatkozólag.

Az eredmény ez: alelnökök lettek: Návay 118, Rakovszky 124 szóval.

Jegyzők lettek: Csizmazia Endre 161, Hannersberg László 163, Henc Károly 155, Popovics Dusan 106, Raisz Aladár 164, Szentkirályi Zoltán 162, Thoroczkay Miklós gróf 163, Vertán Endre 161, Zlinszky István 162, háznyag: Leszkay Gyula 158 szavazatot nyert. Nagy derűtséget keltett, mikor az elnök fölolvasta,

hogy Szinkó József 1 szavazatot nyert a háznagy állásra. Az új tisztviselő karról jelentést tesznek szokás szerint a királynak.

Szünet után Füst Gyula elnök meleg szavakkal elparentálta Károlyi István grótot, majd jelentést tett arról, hogy Bartha Ferenc közjegyzővé neveztesse ki, lemondott a belényesi kerületről, (Mozgás) és hogy a kerületbe Lukács Lászlót választották képviselőnek.

Közbeküldések: Elég baj!

Az elnök ezután számos jelentés közben a kereskedelmi miniszternek az országos ipartanácsra vonatkozó jelentését is beterjesztette, mely alkalommal Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter fölállott és bejelentette, hogy az ipartanács képviselő tagjait szerdán óhajtja megválasztani. Füst Gyula azonban figyelmeztette a minisztert, hogy erről majd később a bizottságok megválasztása napirendjének megállapításánál lesz szó s akkor tegyen előterjesztést, mire a miniszter visszaült a helyére.

Az elnök ezután folytatta az összegyűlemlétt átiratok bejelentését, majd bejelentette a megválasztandó bizottságokat.

Andrássy Gyula belügyminiszter indítványozza, hogy egy 29 tagból álló kivándorlási bizottságot is válasszanak.

Ezt elfogadták.

Elnök indítványozza, hogy hétfőn és kedden ne tartanak ülést és a bizottságok megválasztását szerdán kezdjék meg. A Ház ezt is elfogadta.

Interpellációk.

Mezőfi Vilmos: Pár nappal ezelőtt csodálatos jelenségnek voltunk tanuja az általános választói jog követelésének.

Kiáltások: Nem olyan csodálatos! Nem csak a fővárosban, hanem több száz vidéki városban is, (fölkialtások: Papiros!) S mi több, százezer embert megmozgat, az lehetetlen, hogy a magyar parlamentben utat ne találjon. Felolvassa a trónbeszédet, mely szerint az ál-

talános választói jog meg fog valósítani a nemzeti jelleg kidomborításával. (Éljen fölkialtások: Nagyon helyes! Éljenzés és taps).

Visontai Soma: Ezt a trónbeszédet a kormány ellenjegyezte.

Felkiáltások: Nem pedig Bokányiék!

Mezőfi Vilmos: A trónbeszédben az is benne van, hogy ez a javulat más törvények által sem halasztást, sem végleges elodázást nem szenvedhet. De maga Wekerle Sándor kormányelnök is kijelentette programjában, (Hosszantartó taps és Éljen Wekerle kiáltások.) Felsorolja azután azokat a törvényeket, melyeket a választói jog előtt már megcsináltak és amit még meg fognak csinálni, például a kiegyezést, csak éppen a választójogot huzzák — adatok gyűjtése miatt.

Mindezekből a jelenségekből az látszik valószínűnek, hogy a kormány erőszakkal huzza-vonja az általános választói jog megalkotását. Ausztriában mástól év alatt megtudták csinálni ezt a törvényt, sőt az annyira reakciós Oroszországban is.

Nagy Emil. Hát menjen akkor Oroszországba.

Mezőfi Vilmos: Nem fogok Oroszországba menni, mert nekem az országban élni és ebben a parlamentben beszélni ép annyi jogom van, mint a képviselő urnak.

Hosszasan fejtegeti ezután választói jogunknak hibáit s végül annak a kijelentésével, hogy az általános szavazati jog nélkül nincs igazi alkotmánybiztosíték, a következő interpellációt terjeszti a belügyminiszterhez.

Van-e szándékában megnyugtatni a közvéleményt arra nézve, hogy meglesz-e és mikor lesz meg az általános szavazati jog?

A belügyminiszter válasza.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter: Az interpelláló képviselő ur azt kérdi, hogy ugyan meg lesz-e végül az általános szavazati

beszédet, éltette a hazát, királyt, a királyi családot, a hadsereget, mint a haza oszlopát és a trón gyámolát, kivált pedig éltette a jelenlévő királyi herceget, a kiváló katonát, aki a mellett együtt érez a néppel is, melynek ime társasága után vágyik.

Ő fensége nagyon meghatottnak látszott és beszédbe elegyedett a bíróval.

— Hát maga volt-e katona?

— Voltam, fenség.

— Hol szolgált?

A bíró egyet köszörült a törkán és nem akart feladni.

— Mondja hát, hol szolgált?

— Kossuth huszára voltam fenséged kegyes engedelmével, felelt nagy izzadások közt a bíró.

A hangulat egyszerre kellemetlen kezdett lenni. A tábornagy siefett más fordulatot adni a beszélgetésnek,

— Mondja csak bíró urzm, ha maga olyan öreg ember — pedig nem látszik annyinak — emlékszik-e rám?

A bíró végignézte.

— Nem én, kegyelmes uram.

— Pedig jártam én erre a falujokban,

Vagy negyven éve tartottunk itt gyakorlatot, azzal az ezreddel voltam én is itt.

A bíró kezdett emlékezni. Szó szót követett, felujultak kedves, régi emlékek, Közben a poharak sem maradtak télenek, a szivek pedig versenyt tágultak hol a bortól, hol az emlékektől. A tábornagy igen jól találta magát. Hol itt, hol ott találtak a bíróval valami közös emléket s természetesen minden emlék más újakat idézett fel. Egyszer aztán a tábornagy egyet köszörült a törkán.

— Hát az izé... a kis Katica hogy van?

— Katica! Melyiket gondolje kegyelmes uram?

A királyi herceg is érdeklődött.

— No hallja, kedves tábornagy, ezt nem vártam. Hát ilyen jól ápolták a katonaság és a polgárság közötti jó viszonyt!

— Semmi, semmi, egy kis ártatlan idill az egész. A szomszéd gazda leánya, a Kondoros Kató volt, akivel egyszer-mászor találkoztam és még verset is irtam hozzá.

— Verset, tábornagy? Hol van az a hölgy? Hol a Kondoros Kató?

Az egész társaság kíváncsian várta a választ a bíró ajkáról.

— A Kati nénit tetszik kérdezni? Hát biz az

férjhez ment kétszer is, most pedig már dédunokáját ringatja.

A tábornagy tovább kíváncsiskodott.

— Hozzák ide a Katót.

Jött is egy pár perc múlva. Összetöpp, rödött, öreg asszony volt, amilyenek a dédanyákat szokták festeni. Arca csupa ránc-haja merő hó, a foga pedig mind csak lehetett valamikor, akik régen látták, azt mondják volt valamikor foga is.

A tábornagy egyszerre elérzékenyült. Amint az öreg anyókéra nézett, egyszerre elébe tűnt a mult. Kisimult előtte az anyóka ráncos arca, haja fekete és ragyogó lett, mint a szén, termete ruganyos, ajka, melyen a szavak most csak nehezen csoszogtak keresztül, csóbratermett, piros cseresznyesáj lett, arcán rózsák nyitak, az öreg katona azt hitte, most is kadétdők járnak. Majdnem elcsuklott a hangja, szégyenszemre, mikor megkérdezte:

— Katicám lelkem, ismerse-e még?

Az öreg asszony körülnézett, kinek szól a címzés? Mikor aztán látta, hogy ő róla van szó, megmozdult a szája. Nehezen mozdult, mint a berozsdásodott zár, melyben csak nyikorogva fordul meg a kulcs nyelve.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador stb. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi síremlékekben. sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és s i r k ö g y á r .

Kolozsvár, Dézsma utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiók telepek: 179

Déva. Nagyszombat, Bánpatak.

jog, nem értem az interpelláló urat. Nem vagyok t. i. hozzá szokva ahhoz, hogy szavaimban kételkedjenek. Négy szem közt tett ígéretemet is mindig megtartom, annál inkább ünnepélyesen és nyilvánosan tett ígéreteimet. Ami azt a kérdést illeti, hogy meg lesz-e az általános szavazati jog, ezuttal is kijelentem, hogy mihamar a Ház elé fogom terjeszteni az erről szóló törvényjavaslatot. Ehhez az ígéretéhez a kormány becsületét kötötte, de már arra a kérdésre, hogy mikor lesz meg, nyomban nem adhatok pontos választ, de kijelentem, hogy mihamarabb a Ház elé kerül a javaslat.

Ezt a rendkívül fontos dolgot elhamarkodni nem lehet. Mezőfi lázongó százazokról beszélt interpellációjában; én tudom, hogy csak 30 ezren vettek részt a nagy tüntetésben. Azt is mondta Mezőfi, hogy az ország nem bízik ebben a kormányban.

Hát kijelentem, hogy a nemzet jobban megbizik bennünk, semmint a képviselő ur gondolná, nem lehet még csak feltenni sem komolyan, hogy a kormány ily fontos ügyben csak játszik a nemzettel. (Élénk helyeslés.)

Markos Gyula interpellációját elhalasztja, mire az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiházban szintén ma volt a választás. A jegyzők és bizottsági tagok a régi maradtak, csak a háznagy hivatalban történt meglepetésszerű változás. Ezek hosszú sora óta a jó öreg Nyáry Imre bárót választották háznagynak, aki fekete atillában megrokkanna, kardját reszkető kezében tartva szokott a Házba bejárni. Ma is megjelent a tisztujtó választáson, de mintha nehézzé tette volna valami a levegőt, mintha a főrendi urak haragosan tekintenének az öreg Nyáryra, akinek a nevét egy másik Nyáry (a főrendiházi

— Hát honnan ismerném én szegény cseléd a kegyelmes urat?

— Nem ismeresz engem, a te Ferkódat? A Ferkó kadétot!

A vén asszony egyszerre nagyot nézett. Ugy látszott, mintha valami régi időkből maradt pir ömlött volna el ráncos arcán.

— Ferkó? A kadét? Te vagy?

Elgondolkozott egy percig, aztán mintha eszébe jutott volna valami, kiegyenesedett, a két kezét a csipőjére tette és ráriadt a vén katonára:

— Ejnye, törjön ki a ny... nyakad, hát illik az, így csúffá tenni engem ennyi ember előtt!

Altalános kacagás. A fenség közben a reglamáról kezdett társalogni a hadsegédével s csak a nagy nevetésre ütötte fel a fejét.

— Mi az? Mi az?

A táborszernagyon volt az elpirulás sora. S amint végig nézett a mérges anyóán, egyszerre eltűntek a rózsák arcáról, az egykor színes fekete haj kócoszá, ritkává, fehérré lett — a mosolygó kis Kató helyett ott állott a haragos öregasszony, a múlt helyen a jelen. A táborszernagy nagyot sohajtott s lemondóan legyintett a kezével.

— Semmi, fenség. Csak egy idillnek lett vége.

Dr. Krüger Aladár.

teremőr) igen-igen népszerűtlenné tette. Es az öreg háznagy megdöbbenve hallotta a választás eredményét, hogy a főrendek közül csak huszonketten állottak melléje, míg 27-en Rudnyánszky József bárót választották háznagynak, Nyáry báró megilletődve távozott a tereméből és nem fogja többé fölvenni hű társát, az öreg kardot, hogy a Ház rendje fölött öröködjék.

Hová lett a francia egyház vagyona?

Manapság társaságban és az utcán, a református közpapak gyűlésén és a szociáldemokraták népgyűlésein egy dologról esik szó: a papi vagyon elkobzásáról. Agitáció eszköze, dühös viták tárgya s kapzsi szemek óhajta a kötött vagyon felszabadítása.

Pedig mi jutna ebből szekularizáció esetén arra a helyre, ahová most a nem kürtölt krisztusi jótékonyság évenként százazereket juttat a szegények nyomorának enyhítésére, azt fényesen igazolja az a francia példa, melyre mint követendőre sűrűen hivatkoznak. Rochefort, a párisi újságírók nesztora a *Cri de Paris* hasábjain lerántotta a leplet arról a panamáról, amelyet Franciaországban az elkobzott egyházi vagyonnal üztek.

Leirja például, hogy egy 600 ezer frankra becsült ingatlan 18 ezer frankért kelt el. Még eklatánsabb eset történt Limogesban, hol egy pompás kolostor 5320 frankért kelt el, de eladási költsége 5307 frankra rugott, az államkincstárnak tehát tisztán maradt 13 korona. Szegény állam és szegény proletárok! De bezeg az eladásban résztvevők busás jövedelemre tettek szert.

Tülekedtek is, hogy konchoz jussanak úgy, hogy 200 iskolának eladása 14 ezer embert foglalkoztatott.

Legérdekesebb azonban annak a bizottságnak a működése, mely Guyot Dessaigne igazságügyminiszter kezdeményezésére alakult. Ez a bizottság az államkincstárból fölvetett 6 millió frank előleget, hogy véleményt adjon a papi birtokok hováfordításáról, de ez fölöslegesnek bizonyult, mert az államnak a birtokok eladásából ugyszólván egy frank jövedelme sem maradt.

Erthető feltűnést keltett Franciaországban ez a leleplezés azok után az ígéretések után, melyekkel az antiklerikálisok hitegették, elkábitották hiveiket. Bresson főkolompos ezer millió frank bevételt helyezett kilátásba s ebből ígérték az agkori biztosítás rendezését. Az eredmény pedig? Panamák a kizsákmányolók zsebe javára, deficit az államkincstárban és új adók a francia polgárok nyakában, hogy meg lehessen csinálni az agkori biztosítást.

Ez kelle nálunk is?

Busás sáp az élelmes elemnek? Be nem váltott ígéret a munkásosztálynak? Uj terhek az országnak?

Nem uraim, nem így kell megoldani a szociális kérdést.

Azt mondja legujabban Geisswein dr: fogjunk össze mindnyájan, kik a keresztény

Magyarországot fenn akarjuk tartani. A kereszténység természeténél fogva nem tud antiszociális lenni. Aki lényegét felfogja és tetteiben nyilvánítja, az már szociális munkát végez. De állítsunk is tetteket az ígéretekkel szemben, tudjunk érdeklődni a nép jólétéért és fáradi megélhetéséért és jogaiért, hogy Magyarország ne jusson oda, ahová Franciaország jutott.

A király állapota válságos.

A király szeptember vége óta huzódó gyengesége a mai nap folyamán, mint fővárosi tudósítónk értesít, válságosra fordult. Betegsége egészen komoly úgy, hogy környezete a király öreg korára tekintettel, igazán aggódik. A válságos fordulatról újabb tudósításunk a következő:

Budapest, okt. 12. Bécsből jelentik: Wekerle miniszterelnök ma délelőtt a következő távirati értesítést kapta ő Felsége állapotáról: Az alkalmazott orvosok következtében ő Felsége az éjszakát nyugodtabban töltötte el. Köhögés kevesebb, hőmérséklet 3 óraker 37,5, reggel 37,2. Nyálkaváladék bőszeges, ami jó jel, katarális jelenség változatlan, szív működés jó, erőállapota jó, objektív érzés jobb és frisebb.

Budapest, október 12. Wekerle miniszterelnök ma délelőtt több újságíró és képviselő előtt Bécsből nyert információk alapján kijelentette, hogy ő Felsége állapota javult s a teljes gyógyulás két nap alatt remélhető. Délután 2 óraker azonban táviratot kapott, mely szerint a király állapota *végezetesen válságos*. Gégéjében rákos tünetek mutatkoznak, a szív működése egyre gyengül és lélekzete tuladózó.

A király válságos állapotáról szóló hír csakhamar elterjedt a fővárosban és a tőzsdén, ahol a hír nagy árhullámszókat okozott. A képviselők egymásután kérdezősködtek a schönbrunni udvarnál a király egészségi állapota felől, de pozitív felvilágosítást senki sem kapott.

Budapest, október 12, Bécsből jelentik, a király még mindig lázas, ellenszerekkel lenyomják ugyan a lázat, de betegsége komoly. Szótlanul ül ágyában és teljesen apatikus környezete iránt, nem szól semmit, csupán kezével int. Betegsége miatt nincs abban a helyzetben, hogy kormányai előterjesztéseit meghallgassa.

A megyebizottsági tagválasztás.

A közelgő megyebizottsági tagválasztásra megkezdődött mindkét párt részéről a nagy munka. Mindkét párt erősen fegyverkezik, hogy diadalra juttassa lobogóját. A munka teljes haladásáról nem nyújt egyik párt sem felvilágosítást, mert ezt ők külön megfogadták. Ez a taktika bárha nem is bir nagy horderővel, mégis elég jó óvatossági cselekedet.

BARTA IMRE

szobafestő és mázoló

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca 29.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy — szobafestő és mázoló műhelyemet —

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve megnyitottam. Elvállalok minden e szakba vágó festő munkákat; gyors, pontos és a legutányosabb kivitelben eszközölök. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel: **BARTA IMRE** szobafestő és mázoló.

A függetlenségi párt a szeptember 14-én tartott nagy választmányi gyűlésen kimondott határozatot igen szépen hajtja is végre. Az előkészületek október 24-ére megtörténtek. A megye területéről 12 kerületben már meg is történtek a jelölő-gyűlések.

A központi intézőség utasította a pártelnököket a bizalmi férfiak kijelölésére. A jelölendő megyebizottsági tagok névsorát mindkét tábor egyformán titkolja. Különben ez még nem is érkezett be a függetlenségi párt központi intézőségéhez. Ugyanis a jelöléseket nem úgy, mint a 67-es pártban, a központban, hanem a vidéken, a választás székhelyén foganatosítja a függetlenségi párt.

Azok a megyebizottsági tagok, kik eddig is függetlenségi voltak, meg lesznek választva ismét ezek mintegy 40-en voltak. Új lesz az első 150-ből 70 függetlenségi. Így számítanak a függetlenségi pártban.

Nagy előnyére van a függetlenségi pártnak az, hogy helyi jelölteket léptet fel. Ezek a jelöltek pedig mind olyanok, kik a nép, a választó-polgárok közbecsülésének örvendének.

A másik 150 tagból biztosra lehet venni 60 függetlenségi jelölt győzelmét, ezt a 67-es párt is elismeri. Ha tehát a választás így fog sikerülni, úgy a függetlenségi pártnak 170 tagja lesz a megye gyűlésén.

Figyelemmel van a függetlenségi párt arra is, hogy a jelöltek olyanok legyenek, kik a megyegyűlésekre rendszerint bejárjanak, nehogy nagy számuk meg legyen és eredményt ne tudjanak felmutatni.

Az előzményekből szóval kivehető a jövő Biharmegye képe, mely teljesen új lesz s a régi elavult képet ifjú tetterős tábor képe cseréli fel.

A vidékről nyert értesülésünk szerint a függetlenségi párt győzelme biztosra vehető.

A tenkei járásban ebben az ügyben 13-án tart gyűlést a függetlenségi párt, hol az eddigi, valamint a következő eljárásokat fogják tárgyalni.

A beéli járásban nagy harcokra készülnek, itt Tóth Dezső, a függetlenségi párt jelöltje, míg a régi rendszeré Hanák Sándor.

A román nemzetiségi párt, úgy látszik, elállott eredeti tervétől, hogy tudniillik nem fog agitációt kifejteni a megyebizottsági tagválasztás tárgyában. Mint tudósítónk jelentik, a románok több helyen fognak jelölteket fölléptetni és érdekeikben már meg is kezdték az agitációt.

Igy a román nemzetiségi párt Lenkuca S. Simont és Argyelán Ezaiaste beéli kerületben fogja felléptetni. Ez e két ember nem teljesen ismeretlen már. Találkoztunk velük a belényesi képviselőválasztás alkalmával.

A megyében nagyon kevés hely van, hol még ne fogtak volna munkához. Ezek a helyek nagyjából olyanok, hol a függetlenségi párt győzelméhez kétség nem férhet. Itt tehát nagyobb munka kifejtésére nincs is szükség. Általában a függetlenségi párt jelenlegi munkája ott folyik legjobban, hol talán nagyobb harcot igényel a választás.

Tifusz Nagyváradon.

Két katona meghalt.

Az utóbbi időben sokan voltak abban a tudatban, hogy Nagyváradon tifusz járvány uralkodik, csak a hatóságok titkolják el, nehogy ez által a közönséget megrémítsék. A híreszteléseknek utána jártunk és hiteles adatok alapján a következő információkat nyertük.

Az évnék minden egyes évszakára jut valamilyen betegség, mely részint a levegő, részint a talaj, részint pedig a táplálkozás következménye. Az ilyen betegségek közé tartozik a tifusz is, melynek július, augusztus, szeptember, október hónapok a legveszedelmesebb idei. Igen sok körülmény idézheti elő a tifuszt, melynek mégis legalkalmasabb talaja a tisztátalanság és az egészségtelen talaj víz.

Az ország minden részében, hol tifusz fordul elő mindenütt fel találhatjuk ezeket. Nagyvárad városában a vízre semmi kifogás nem tehető, mert az ország egyik legtisztább és legegészségesebb vízvezetékéből nyerjük azt. Ellenben megtaláljuk a másik tifusz melegágyát, a tisztátalanságot. A városnak nagy területe hihetetlenül szennyes ugyanarra, hogy isteni csoda, miszerint a tifusz nem pusztít itt tömegesen.

Legtisztátalanabb helye Nagyváradnak Katonaváros. Itt különösen Kolozsvári utcán alig vehető ki egy két udvar, melyre gond fordítva. Az eddig előfordult tifusz esetek is nagyrészt Katonavároson voltak. Ebben a városrészben még olyan udvarok vannak, hol a vízvezeték nincs bevezetve és a lakók még mindig kut vizet isznak. Ezek között történt is megbetegedés.

Erzsébet-utca 12. szám alatt is ilyen kut vizet használnak az emberek, itt egy leány szintén tifuszba esett, mire Baróthy Ákos főorvos felhívta a háztulajdonosát, hogy kut vizét ivásra ne használják és a vízvezeték vezessék be, mert még egy hasonló esetben szigorú büntetés mellett a hatóság karhatalmilag fogja bevezetni a vízvezetékét.

A katonaságtól négy tifusz esetet jelentettek be a főorvoshoz, jóllehet *biztos tudomásunk van róla, hogy sokkal több tifusz eset fordult elő.* A katonaság körében előforduló tifusz esetek azonban nem írhatók Nagyvárad rovására, mert a katonaság a gyakorlatokról haza jöve magával hozta a tifusz bacillusait. A katonaságnál igen nagy gondot fordítanak, nehogy a megbetegedettek azonnal el legyenek különítve a többiektől. A megbetegedett katonákat a csapatkórházba szállítják. Mint biztos értesülés szerint adhatjuk, hogy a *tifuszos katonák közül kettő meg is halt.* Ezeknek egyike egy huszár volt. A katonai parancsnokságnak erkölcsi kötelessége, ha a tifuszos betegülések még mindig tartanak a legmesszebb menő óvintézkedéseket megtenni, mert tiltakozás és hanyagság esetén még az egész város közönségét veszélybe dönthetik, hiszen a katonák állandóan a közönség körében mozognak.

Ezekután mi is figyelmeztetjük a közönséget, hogy saját, de meg közérdekből is a

tisztaságra nagy gondot fordítson. Épületeinek mellékhelyiségeit főleg, az udvart de a lakást is állandóan tisztán tartsa, mert még nem múlt el a tifusz ideje és a szenny csak beláthatatlan veszedelmet hozhat a gondatlanság elkövetőire.

A hatóságnak pedig pedig felhívjuk a figyelmét, hogy különösen katonavároson illetőleg váralján minden eszközeivel hasson oda, hogy a köztisztaság ellen semmi kifogás ne lehessen.

Az említett két városrészben tömegtelenül sok a tisztogatni való. Rendelje el a hatóság záros határidő alatt, hogy az ugyszólván ott minden udvarban feltalálható bacillus fészkek eltávolíttassanak és a levegő dezinficiáltassék. Figyelmeztesse a közönséget, hogy az egészségtelen gyümölcsvevéstől óvakodjék. Különösen dinnyét már nem szabad enni, a csümölcsök közül ez a legalkalmasabb eszköze a tifusz megszületésének.

És végül ismételtén konstatáljuk, hogy a veszedelem nem olyan nagy, hogy a közönségnek oka volna a rémületre, mert ebben az időszakban más évek alatt még több tifuszos eset fordult elő. Nevezetesen 1905-ben július, augusztus és szeptember hónapok alatt 88, 1906-ban 50, és 1907-ben 40. Az utóbbiakból is nagyrészt a katonák okai annak, hogy ennyi eset fordult elő. Tehát óvakodjunk a tisztátalanságtól. Egészségtelen gyümölcsöt ne vásároljunk és ne együnk! Ez legyen jelszavunk és akkor nem kell félnünk a tifusztól.

A számvevőség visszahelyezése.

A vármegyétől elszakított illetőleg állami kezelésbe átment számvevőségnél most nagy reményeket fűznek ahhoz, hogy a jövő év elejétől kezdve kilépnek az állami kezelésből és ismét a megye veszi át őket.

A megye autonom jogainak megerősítésére vonatkozó nemzeti vívmány, ha megvalósul, az esetben a számvevőség reménye nem fog füstbe menni teljesen, ellenben halasztást fog szenvedni, mert a számvevőség visszahelyezése most már nem fog oly könnyen teljesedni, mint ahogy a kikapcsolás történt.

Az a sok nehézség, mely jelenleg fennforog a kezelésnél, elfog ugyan oszlani, mert a számvevőség kilép az állam kötelékéből, miáltal annak a sok bürokratikus ceremóniáknak nem lesz alávétve. Ellenben magának a számvevőségnek, mint hivatalnak visszahelyezése fog fizikai okok miatt késlekedni.

A számvevőség régi helye ugyanis ellett foglalva a vármegye székházában más hivatalok által és jelenleg úgy áll a helyzet a megyeházán, hogy a hivatalnokok összevannak zsufolya egészségtelen helyiségekben s még így is minden hely elvan foglalva. Szóval a megyeháza megtelt.

A számvevőségnek legalább 10 szobára van szüksége, amit előaknának állítani a megyén lényeges változásokat kellene keresztülvinni. A tisztviselőket ugyanis összebb tömöríteni már képtelenség, ezt már a közegészségügyi szempont sem engedi meg.

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

Két emeletet kombinálnak a hivatalos kö-
rökben.

I. A megye házának az ügyészégi épület
felől levő szabad részt beépíteni.

II. A főispánnak természetbeni lakását be-
szüntetni s helyette lakbért adni.

Az első terv inkább volna célravezető,
mert az újabb építkezés által a megye legke-
vesebb 16 szobát nyerne és így a jelenlegi
zsufolttságot is meglehetne szüntetni.

Különb is régen tervezgetik már a je-
lenlegi vármegye házának teljesen új való épí-
tését. Ez a terv azonban óriási összegeket venne
igénybe, amire a megyének nincs elegendő
pénze. Az épület helyett egészen újat építeni
különb is fölszemes volna, mert a jelenlegi
épület oly masszív mű, hogy annak kitározása
által értéke tisztesen emelkedni fog és a kor
igényeinek is meg fog felelni.

A főispáni lakás természetbeni szolgálta-
tásának megvonása nem vezetne célhoz, mert
az ezáltal nyert helyiségek csak ideig-óráig
volnának elegendők és a megye újabb költségekbe
verné magát. Ellenben az első módzat által,
valamint a tatarozások foganatosításával, ha
nem is végleg, mégis huzamosabb időre meg-
volna oldva a helyiség kérdése.

Valószínűnek tartjuk, hogy ez fog kereszt-
tül is menni, még az esetben is, ha a szám-
vevőseget nem is helyezik vissza, mert a me-
gyeházának kibővítését, nemcsak ez, hanem a
jelenlegi helyiség mizeriái is sürgetik.

Egy sztrájkoló keservei a hosszú napon.

— Egy szaktárs naplójából. —

No csak ezután álljon meg elő nekem valaki
azzal, hogy általános sztrájkot csinál! Gyomrom
korog, csak úgy morog — hanem ez a vége.
Kezdjük az elején.

Éljen az általános sztrájk! Ez az ideje. Éljen
az általános választói jog! Éljen a forradalom!

Ezzel ébredtem fel október 10-én. Felvettem
az ünnepi ruhámat; a feleségem is. Előkerestem a
jobbik kalapomat; a feleségem is. Aztán kerestem
a reggelit; a feleségem nem.

— Asszony! — mondok. Hát ma nem kávé-
zunk?

— Nem; ma sztrájkolunk.

Beláttam, hogy igaz van. A kávé nem sztrájk,
ma pedig az egész nap a szent sztrájké.

Ütött a gyülekezés órája, indulni kellett. Amint
készülök, a kis tíz éves fiam elém áll és azt
mondja:

— No szaktárs, aztán jól viseljük magun-
kat ma!

Hirtelenében viszketni kezdett a tenyerem;
akkora a gyerek, mint a béka, de ez a szemtelen-
ség már akkora, mint egy ökör. Nyakon akartam
legyinteni, de a gyerek kirántott a zsebéből egy
vörös plakátot s maga elé tartotta. A plakátot én
fogalmaztam pár napja; az ifju munkásokat (inasokat)
hivta fel szervezkedésre. Rámutatott a fiam egy
nagy betűkkel szedett bekezdésre:

Tiszteljétek az ifju munkás méltóságát!

Tiszteltem a fiam méltóságát és nem ütöttem
nyakon. Ő azt mondta, hogy ha nyakon ütöm,
visszaütött volna.

Ezek után én is összeszedtem méltóságomat
és elmentem tüntetni. A feleségem is, a fiam is.

Gyülekezésnél valami nem ismert héber ifju
rendezkedett. Mi igen szépen engedelmeskedtünk
neki: kötelességünk, hiszen mi fizetjük, mint párt-
titkárt. Azért fizetjük, hogy legyen aki parancsol-
jon nekünk. A munkaadónak ugyanis mi parancso-
lunk, hát kellett új urat keresnünk.

Első vitézi tettünk volt, hogy bevettünk egy-
két villamos kocsi ablakot. Ha mi sztrájkolunk,
hadd sztrájkoljon a villamos kocsi is. Egy nyitva
levő péküzletet erőszakkal becsukattunk. Ha én
nem reggeliztem, ne reggelizzen a burzsoá sem.
Találkoztunk két pappal. Az egyik két éve ingyen
femette el az édes anyját, a másik a kis öcsém-
nek szerzett ösztöndíjat. Hanem azért megabucgolt-
tuk őket:

— Le a csuhásokkal!

Azt mondják, ez az önértetes munkás máso-
dik kötelessége. Első: a fizetés. Második: az abcu-
golás. Határozottan jobb a második. De legjobb a
harmadik: a sztrájk.

A két pap sietve menekült előlünk, amin igen
jól mulattunk. Így vonultunk fel a Rhédey-kertbe.
A menet élén két jogtanár haladt, amin szintén
igen jól mulattunk. Jó cégér nekünk mind a kettő,
vagy német szóval mondva: jó firma.

A beszédekre már nem emlékszem, mert több
izben olvastam már mindeniket hol a Népszavában,
hol másutt. Aztán meg kegyetlenül kezdett lár-
mázni a gyomrom. Korgott, morgott s én e hangot
hallgattam.

Próbáltam elnémitani: vettem pártszervezetileg
engedélyezett elárúsítótól kiflit. Olyan komisz volt,
hogy eldobtam s másikat kértem. Azt felelték rá,
hogy azt kell megennem, jobb nincs. Ő az eláru-
sító elvtárs, nekem kötelességem pártolni.

— Pártoljon a keresztapád, ha van! — vág-
tam oda és nagy haraggal hazamentem. Majd meg-
ebédelek én otthon.

Ötthon meglepetés várt; az, hogy semmi sem
várt. A háziak azt mondták, az asszony még min-
dig oda van és ő kiáltja legjobban:

— Szavazati jogot a nőknek! Éljenek a sztrájk-
koló nők!

Micsoda? Az asszonyok már szintén sztrájkol-
nak? Hohó, nem oda Buda! Más asszonya sztrájkol-
hat, de az enyém nem! Majd megmutatom én neki,
hogy én vagyok az ur a háznál! Majd megmutat-
om én, hogy fog ő sztrájkolni! Majd megmutatom
én...

Nem mutatok meg semmit.

Igaza van az asszonynak. Ha én sztrájkolok,
ő is sztrájkolhat. Vettem a kalapomat és nekivágtam
a városnak, remélve, hogy valahol csak kapok
ennivalót.

Megvallo az igazat: azt hittem, lesz egy
nyitott vendéglő. Nem volt sehol. Olyan szigoruan
ráiasztottunk a polgárságra, hogy ezt magunk sem
akartuk. Nem hittük, hogy a polgárság ilyen gyáva.
Van katonasága, rendőrsége és ami fő: egy zseni-
álisnak kikiáltott rendőrkapitánya és még sem mer
megmukkanni sem. Koplaltam, szomjaztam (ilyen
nagy napon csak nem iszom vizet!) de azért büszke
voltam arra, hogy nem vagyok burzsoá. Ilyen gyáva
társaságba még sem szeretnék tartozni.

Étlen-szomjan mentem végig az utcákon. Ugy
éreztem magamat, mint a párttitkár ur hosszú-
napkor. En azt is gondolom, hogy ezt a napot a
párttitkár urak hozzák be, hadd legyen egyszer ne-
künk is hosszú napunk. Csak nem akarnak ben-
nünket — elkeresztelni? Csak nem — szoktató
akart lenni ez a nap a nemzetközi szociáldemok-
rata alapon újjászervezett Magyarország új vallá-
sához?!

Elkeseredve és kiéhezve megint hazafelé men-

tem. Utam a szakegylet helytsége előtt vezetett el.
Ott ültek az összes sztrájkvezérek, ettek, ittak, va-
lami Budapestről jött kajlafülű ifjut éltettek és
mikor már nem volt köztük, aki jól nem lakott
volna, teli gyomorral, teli pohárral rázendítettek a
mi himnuszunkra:

— Inség, nyomor velünk!

En ugy láttam, hogy csirkecomb, borjupaprikás
és rizling velünk, de ha az előljáróság mást mond,
elhiszem. Kivált akkor, ha az én szemem csak-
ugyan kopog az éhségtől.

Mikor hazamentem, a feleségem lefeküdt. Csak
a fiam volt fent: szónokolt. A világ proletárjait
hivta fel egyesülésre a zsarnok apák ellen. Eljen a
gyerekek sztrájkja a zsarnok apák ellen!

Egy darabig csak hallgattam, aztán elővettem
egy mogyorófpalcát és fiam elvtársi felére olyan
olvasatlan három nyolcat olvastam rá, hogy huszon-
ötlet is felért. Egy darabig kiabált ugyan a gyerek:

— Tiszteld az ifju munkás méltóságát!

— Eppen azt tisztelem, — válaszoltam reu-
dületlenül és folytattam, amit megkezdtem.

— Mars aludni! Es máskor ne merj inni,
mert majd adok én a méltóságodnak!

Másnapra kelve, egyik hitelezőm perbeli idé-
zését kaptam. Tizedikén kellett volna fizetnem, de
nem kerestem semmit, bekövetkezett hát a per.

Azt hiszem legközelebb ha sztrájkot rende-
zünk, ki fogjuk mondani a következőket:

1. A hitelezők kötelesek sztrájkolni, nemkü-
lönben az ügyvédek is.

2. Az asszonyoknak pedig tilos a sztrájk.

Mert az én feleségem még ma is általános
sztrájkot tart. A lehető legáltalánosabbat; ezen se-
gitsen Andrásy az általános választói joggal, ha
tud! Mert különben én szent Márknak sem sztrájkol-
lok többet. *

Egy tizennyolc éves haramia,

—
A babona áldozata.

A véres romantikának egyik szenzációs ese-
tével találkozunk Marciháza községében. Az eset-
nél hősként egy fiatal, 18 éves suhanc, egy
cigányasszony és a babona szerepel. A baboná-
nak mily fanatikus hódolói vannak még mindig,
erre is fényes, de szomorú példa az alábbi eset:

Marciháza községében Jánosdán János 18
éves suhanc, szorgalmas munkás gyermeke volt
szülőinek. Pár héttel ezelőtt a gyermek egészen
megváltozott. Az édesanyja ugyanis a gyermek
távollétében az ottani jósnőhöz, egy cigányasz-
zonyhoz ment el és azzal jóslatott. Az asz-
zony a gyermek jövőjét akarta megtudni a
cigányasszonytól.

A cigányasszony az anyának most nem
kártából, hanem a tenyeréből azt olvasta ki,
hogy a fia csak 20 éves korát éri el, aztán
meg fog halni. A babonás román asszony, —
mikor a jóslatot meghallotta, megrémült s haza-
térve sirva borult a fia nyakába. Előadta a fiu-
nak, hogy mit mondott a cigányasszony. A
gyermek szintén megrémült. Az anya ezután a
román szertartások szerint bucsuztatni kezdte a
fiut úgy, mint a halottakat szokás.

Ettől kezdve a fiu teljesen megváltozott. A
verekedésnek, kihágásoknak, iszákosságának adta
magát és folyton azt hangoztatta, hogy:

Agárdi István

mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súlyt
fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam hízi szükségletre kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam be-
szerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyrédmű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanítt tisztességes családból származó 1—2 fiu tanulól
felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

— Ha nekem meg kell halni, haljanak meg mások is. Megölök mindenkit, aki elibém kerül.

A rettenetes fenyegetést be is váltotta volna, ha meg nem akadályozzák benne. A napokban fejszét vett magához és mindjárt a község házára ment, hol éppen Papp László bírót találta. A fanatikus fiu minden szó nélkül támadt a bíróra, aki futásban keresett menedéket.

Papp az udvarra menekülve a község istállójában huzta meg magát. A fiu követte a bírót, aki életét megmentendő az istálló ajtaját egész testével támasztotta. A fiu látva azt, hogy nem bír bejutni, kiszámította magának, hogy hol lehet a bíró feje az ajtón és oda hatalmas ütést mért a fejszével.

Az ütés következtében a bíró feje bezúzott, azonban a bíró tovább is taszította az ajtót. A fiu támadását a községi korcsmáros látva oda lopózott és hátulról lefogta a fiut, s a fejszét elvette tőle. Az ártalmatlanná tett fiu a korcsmába ment ezután és ott többedmagával inni kezdett. A súlyosan megsebesített bíró csendőröket küldött Gesztre, honnan Kiorán csendőrvezető másodmagával a helyszínre sietett és a fiut a község házára idézte, hogy majd ki fogja hallgatni.

A csendőr idézésére a fiu nem jelent meg, mire az őrzető a korcsmába ment és ott a törvény nevében letartóztatta őt. A fiu azonban ezt sem vette figyelembe és nem akart a csendőröknek engedelmessé válni. Az őrzető erre megakart vasaltatni az ellenkező suhancot, aki mikor látta, hogy a vasat ráakarják tenni, az egyik csendőrt megtámadva, hátrabotba ugrott, hogy elesett.

Kiorán őrzető a támadásra szuronyával a fiut megszurta. *A szurony a fiu vállába ment és ott eltört.* Az eltört szuronydarabot maga a fiu huzta ki a sebeiből és a csendőrökhöz vágta, leirhatatlan szavak kíséretében.

A szurás által a fiu mégis ártalmatlanná lett téve és így sikerült őt megvasalva a csendőrségre szállítani.

Az esetről a csendőrök azonnal jelentést tettek a járási főszolgabírónak és a nagyszalontai csendőrparancsnokságnak. A főszolgabíró, valamint Nagyszalontáról a csendőrhadnagy és a cséffai járásörmester a helyszínre mentek és megtartották a vizsgálatot. A kiszállott hatóságok kezesként megállapították, hogy a csendőr őrzető jogosan használta fegyverét.

A szerencsétlen fiut, kit a saját édes anyjának fanatikus tudatlansága juttatott veszedelmbe, most a bíróságnál van letartóztatva és megvan ellene indítva az eljárás.

A megsértett bíró állapota javult és nem életveszélyes.

UJDONSÁGOK.

Szüret.

Szép a szüret, ha van mit szüretelni. Most pedig ugyancsak van. Az antialkoholista egyesületek bizonyosan nagy örömmel fogják tudomásul venni, hogy az idei szüreti termés szesztartalma nagyobb, mint volt bármelyik évben előzőleg.

Ugy látszik a szesztartalom lépést tartott a munkabérékkel. Amennyit emelkedett a munkabér, annyit emelkedett a szesztartalom is.

Örvendtes emelkedést tanusít a szüreti jövedel is. Megelevenedik a hegy, csupa örvendő

szüretelő alak járja fel a hegyoldalakat. Örül a gazda is, a vendég is. A gazda öröme, hogy milyen jó a termés, a vendégé pedig, hogy nem neki kellett kapáltatnia és mégis szüretelhet.

Minap is egy ilyen örvendő társaság tartott a hegyről a kórház felé. Annyi bizonyos, hogy egyikük sem kapálta a szőlőt, de az is kétségtelen, hogy a kapálás nélkül is tudták élvezni, ami jó. Szüretkor pedig mi volna jobb, mint a must és a bor?

Élvezték hát mind a kettőt és szidták a gazdát. Amellett nem mulasztotta el egyik élmes vendég, hogy érzékeny bucsuzásnál emlékül el ne vigyen utra valónak egy üveg óbort.

Október 9-én volt, éppen a nagy sztrájk előestéjén. A társaság is kimondotta, hogy csatlakozik a sztrájkhoz és megalakítja a »haza felé ballagó szüretelők intelligens szakszervezetét.« Jelszó:

Billegjünk és ballagjunk,
Mög-mögálljunk, ittasunk!
Heejej . . .

Minthogy pedig többet meg-megálltak és itattak, mint billegtek és ballagtak, a következőképpen az lett, amint fogyott a bor, úgy gyarapodott a hangulat.

Éjfélkor — lehettek már ugy féluton — kimondották, hogy megkezdődik a tüntetés. Elsősorban a házigazdát tisztelték meg egy üdvözléssel:

— Le a vagyonos osztálylyal!

A házigazda megkérdezte:

— De a borom jó volt?

Nem késett a válasz:

— Le az alkohollal, de minél többször, minél többet!

Aztán szívet rázóan, illő hamisan rázendítettek a nótára:

— Inség, nyomor velünk!

Igy értek be a kórházhoz. Ott már rendőr is van, aki némi gondolkodás után összeszedte magát és megszólította a társaságot:

— Tessen csendben lenni! Most alvás ideje van.

Éljen András szaktárs! volt a felelet. Most szüret ideje van, nem az alvásé.

A rendőr megpróbálta a szigorú hangot.

— Ha ném lesz csend, kénytelen leszek felírni neveiket.

— Ne lehessen az, — oktatta ki a társaság egyik tagja a rendőrt. Először is mi mind elfelejtettük a nevünket. Kérdezze holnap, akkorra eszünkbe jut. Másodszor: Mi tüntetünk. Főkapitányi rendelet van, hogy a tüntetők haragját kihivni tilos. Azt mondom, hogy le a vagyonos osztálylyal és a mi házigazdánkkal, kend pedig vigyázzon, hogy az én haragomat ki ne hívja, mert feljelentem! Ertette? No hát!

András belátta, mint törvénytudó ember, hogy a szónoknak többszörösen igaza van. A társaság tehát többé-kevésbé egyenes uton eljuthatott hazáig, énekelve a szakszervezeti jelszót:

Billegjünk és ballagjunk,
Mög-mögálljunk, ittasunk,
Heejej . . .

Ki panaszkodnék még ma is a régi jó idők elmúlása miatt? Van ma is bor (fokozott szesztartalommal) van jó nóta is, csak ember kell, aki mindkettőhöz ért és mindjárt megvan a hangulat. Így szüret táján látszik meg, hogyha mindenünket zálogba csaptuk is, csak a jó kedvet nem és ha egy egy jó szüreti napra is,

néha-néha mégis csak boldog a magyar. Vagy legalább azt hiszi.

* **Magyarok Nagyasszonya.** Ezredéves fennállásának ünnepét ülte a magyar, mikor XIII. Leó pápa külön ünnepet rendelt a magyaroknak, hogy leróják hálájukat a Magyarok Nagyasszonya iránt. Ez az ünnep október második vasárnapjára, tehát ez évben mára esik. Ezen az ünnepen felhangzik a templomban *Eszterházy* Pál nádornak (1634—1713.) emelkedett szellemű megható fohászkodása Magyarország Nagyasszonyához.

* **Lányi püspök bérmautja.** Dr. Lányi József, tinnini főszentelt püspök, nagyváradi kanonok tudvalevőleg a gyengélkedő gr. *Majláth* Gusztáv erdélyi püspök helyett végzi bérmautját Udvarhely megyében. A jó székely nép nagy lelkesedéssel, diszkapukkal és bandériumokkal fogadja mindentűt főpásztora helyettesét s Lányi püspök nagyszeretettel szól a hozzá sereglett székely néphez, mely között ezuttal Béta, Dobó, Vágás és Keresztur községekben szolgáltatva ki a bérmálás-szentségét. A bérmaut e hó 15-én ér véget.

* **Gróf Tisza István európai köruton.** Gróf Tisza István a telet valószínűleg nem fogja Magyarországon tölteni. A gróf ugyanis kérvényt adott be az alispáni hivatalhoz egy utlevél elnyerése céljából. Az utlevél kiállítását úgy kérte a gróf, hogy az Európára szóljon. Kérelmében az utlevél kiadására azt hozza fel indokul Tisza, hogy Európába indul körutára. Tiszát körutjában felesége fogja kísérni.

* **A gimnáziumi igazgató betegsége.** Mint részvétellel értesülünk, *Novotny* S. Altonz a gimnázium derék igazgatójának egészségi állapota rosszabbodott. Erős láz gyötri állandóan. Betegsége súlyos természetű. Orvosa nem enged hozzá senkit. Mint később értesülünk a nagybeteg igazgató állapota jobbra fordult.

* **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Bárd* Béla esztergomi kir. járásbírói joggyakornokot a nagyváradi kir. törvényszékhez aljegyzővé; — *Szeits* Benő nagyváradi kir. ítélőtáblai díjnokot pedig a margitai kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

* **A tábla elnöke Élesden** *Báró Szentkereszthy* Zsigmond a királyi tábla elnöke tegnap reggel váratlanul Élesdre érkezett az ottani járásbíróshoz megvizsgálására. Az elnök mindent a legnagyobb rendben talált.

* **Síremlék a hollódi áldozatoknak.** A hollódi vasuti összeütközésnél meghalt kártársak a nagyváradi mozdonyvezetői kar síremlékét állított fel, melynek f. hó 20-ik napján (vasárnap), lesz megtartva a megkoszorúzása. A megkoszorúzás ünnepély keretében lesz megtartva.

* **Garay leánya nyomorban.** Szekszárdról jelentik, hogy Garay János jeles költőnk leánya Gizella, amióta anyja meghalt, nagy nélkülözésben él a fővárosban. Tegnap ugyanis a szekszárdi nőegyletnek kérvényt intézett melyben segítséget kér nyomorában. A szekszárdi nőegylet tekintve, hogy atyja Szekszárd szülőtte, nekinek ott szobrot is emeltek, két teaestélyt rendez, amelynek tiszta jövedelmét Garay János leánya segélyezésére szánta.

* **Megszűnt a fiumei forgalmi akadály.** A magyar kir. államvasutak a következő értesítést adta ki: A Fiuméba rendelt áruk tolyó hó 12-étől kezdve ismét akadálytalanul befelvértnek és továbbítottak.

* **Furfangos széktolvajok.** A nagyvárad rendőrség két cseléd vakmerő lopásainak felderítésében fejezte most be a vizsgálatot. Megemlítettük a napokban, hogy Wallerstein Ferenc Zöldfa-utcai butorkereskedő raktárából rendszeresen tűntek el mintegy féltucat szék és asztalok. A feljelentésre a rendőrség megkezdte a nyomozati eljárást, melynek során Juhász Rozát és Juhász Erzsébetet le is tartóztatta. A két leány mint cseléd szolgált Wallersteinnél és akkor egy kulcsot szerzett, melynek segítségével testvérével együtt éjjelenként feljárt a padlásra és az ott elhelyezett székek közül ötvennél többet elhordtak. Ezt a lopást később már nappalra is kiterjesztették és háborítatlanul lopták a székeket és asztalokat. A rendőrség ötven darab széket és igen sok asztalt tudott megkeríteni. A lopott butorokat azonban nem lehetett a jelenlegi tulajdonosoktól vissza venni, mert azok a házalóktól szerezték anélkül, hogy tudták volna azok eredetét. A tolvaj cselédeket letartóztatták.

* **Szerencsétlenség ivás közben.** Beéli tudósítónk jelenti, hogy a járáshoz tartozó Lunka községében szerencsétlenség érte Balaskó Istvánt. Ugyanis tegnap délelőtt Balaskó vizet akart inni egy forrásból s maga mellé tette vadászfegyverét, míg ő lefeküdt, hogy a forrásból igyék. Eközben a fegyver ravasza lecsattant s a töltést elsütötte. A fegyver töltése Balaskónak tenyerét összeroncsolta úgy, hogy amputálni kellett a karját.

* **Öngyilkosság a szakszervezetek miatt.** Tegnap számunkban megemlékeztünk Boros János csizmadia segéd öngyilkosságáról. A tegnapi nap folyamán felbontották Borosnak hátrahagyott levelét, melyben az öngyilkosságának okát adja elő. Levelében azt hozza fel, hogy az utóbbi időben keze annyira meg lett támadva valami betegségtől, hogy nem tudta munkájával megkeresni a kenyerét. Nyomorult helyzetében a szervezethez fordult, mint olyanhoz, melynek oly busásan fizette a heti járulékokat. A szakszervezetet azonban hiába kérte, az oly kevés segínyt nyújtott, hogy a mellett éhen halhatott volna. Hosszu panaszos levélben elkeseredve ír a szervezet ellen, mely csak kiszákmányolja a munkásokat, azonban ha a tulajdonképeni segélyre van szükség, bőkezűnek hirdetett pénztárát a legszűkebb marokra zsugorítja össze.

* **Megjött az adókvetési rendelet.** Tudvalevőleg ez év végén jár le a 3 évre terjedő adóciklus, melyre vonatkozólag a pénzügyigazgatásnak külön pénzügyminiszteri rendeletre van szüksége, hogy azt újból kivesse. A miniszter e rendeletet most küldte meg a nagyvárad pénzügyigazgatónak. A rendelet folytán hozzáfogtak az adókvetéselőkészítő munkálataihoz. Az új ciklus 1908. január elsején veszi kezdetét és 1910. év végével fog befejezést nyerni.

* **Vasárnapi előadások az Urániában.** Ma délután 3 órakor kezdődnek az előadások az Urániában. Este 6 óráig félhelyáruak az előadások, azon túl pedig a teljes helyárak érvényesek. A jelenlegi műsor annyira tartalmas és fényes, hogy ma bizonyára épp oly zsufolt házai lesznek az Urániának, mint a múlt vasárnap, amikor több mint 2000 néző élvezte az Uránia pompás előadásait.

* **Meglötte az anyósát.** Özv. Nagy Lajosné szül. Varga Juliánna szalárdi lakosné Eszter nevű leányával Tóttelkre ment az ott levő szőlőjébe. Utközben találkozott Balog József nevű vejevel, akivel erős szóváltásba elegyedett. Balog azzal vált el anyósától, hogy »Megmutatom, hogy nem szüreteli le a szőlő-

jét.« Amikor az asszony a leányával visszafelé ment Szalárdra, az erdőszélben meglátta vejét, aki reá lőtt. A golyó az asszony karját találta. Amidőn Balogh látta, hogy az anyósa összeesik meglutamadott. A súlyosan sérült asszonyt behozták a biharmegyei kórházba, a vejét pedig a csendőrség letartóztatta.

* **Vörös bosszu.** Ciman Gavilla kávádi lakos már huzamosabb idő óta haragosa Boskány Sándor borossebesi lakosnak. A két ember tegnap délelőtt egymás mellett haladt a falu határában, amikor a régi haragot említette Ciman. A régi haragból kifolyólag szóváltás keletkezett a két ember között, melynek eredménye, az lett, hogy Ciman a nála levő vasvillával Boskányt többször fején ütötte, még pedig oly súlyosan, hogy az ütések következtében koponya csonttörést szenvedett és meghalt. Cimánt letartóztatták és megindították ellene az eljárást.

* **Egy magyar találmány.** Az egész világra szóló szabadalmat nyert magyar találmány, melynek címe »Játék abc« igazi feltűnést keltő. Valóságos zarándoklás van a Magyar Keresk. Közlöny hirlap és könyvkiadóvállalatnál. (Budapest, VII. Dohány-utca 16.) ezen játék abc megszerzése végett. Szinte mesészerű, hogy egy 5-6 éves gyermek, aki életében betűt sem látott, egy óra alatt folyékonyan tudja az abc-t.

x **Hangok a gyermekorból.** A lázas hajsza, a nyugtalan emberi küzdelem, amely az embert oly korán öreggá teszi, kevés időt enged az embernek, hogy a gyermekkor szép napokra visszapianthasson. Annál örömteljebb, de egyúttal fájóbb is, ha az ember kevés számú pihenő óráiban a régmúlt gyermekévekre tekint vissza. Olyan ez a visszaemlékezés, mint az orgonabugás és az elhaló harangszó. A karácsony a maga megszentelt gyönyöreivel meglevenül az emlékezetben és ha csak rövid időre is, visszavarázsolja élénk a rég eltűnt időket. Ezt a megemlékezést tartja bennünk ében a karácsonyfa-angyal csejgettyű néven ismert ujdonság, amelynek forgalombahozatala a cs. és kir. udv. szállító: Konrad János Brűx, 2028. sz. érdeme. Felhívjuk lapunk t. olvasóit a ma megjelent hirdetésre, melyből minden közelebbi erről a bájos ujdonságról megláthatnak. Gazdagon ábrákkal ellátott árjegyzéket küld fentebbi udvari szállító cég kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve.

KUGLER HENRIK (Gerbeaud) udvari cukrász összes gyártmányainak 16 elárúsítása Petrovics Mihály fűszer és csemege kereskedésében Nagyvárad, Fő utca (Huzellával szemben) van.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap d. u.: A fátum, este: Vig Nibelungok. (Ujdonság.)

Hétfő: Vig Nibelungok.

Kedd: Az ördög.

Szerda: A vig özvegy.

Csütörtök: Bibliás asszony.

Péntek: A vig Nibelungok.

Szombat: Troubadur (az olasz operatársulat első vendégfellépte.)

Vasárnap: Carmen, (az olasz operatársulat második fellépte.)

Hétfő: Durand és Durand.

Kedd: Hangverseny, Parasztbecsület, (az olasz operatársulat harmadik fellépte.)

A vig Nibelungok. A ma esti premiért igazi művészi eseménynek véli jó előre is mindenki. Az elmúlt szezon hiányos opera repertoárját akarja az évad kipótolni számos dalmű előadásával. És Strauss Oszkár nagyszerű operettje, ennek az előkelő nivóju programnak valóban méltó bevezetése. Eddigi pályafutását — külföldön és a hazában —

csupa diadal és siker jelzi. A vig Nibelungok zenéje új csapáson halad. Ismeretlen szépségeket hozott elő a muzsika gazdag kincsesbányájából, erős kifejező melódiákat, melyeket már a klasszikus értékű darabok mellé iktatott be a műértő kritika. A mellett az egész darab vérbeli szinpadra munka. Pompásan gunyolja ki benne a német hősmundák alakjait. Ilyen bravuros parodisztikus figurákat régen nem hoztak szinpadra. A darab kiállítására és betanulására nagy gondot fordít a Szigligeti-színház igazgatósága. Kettős szereposztással készülnek. A vig Nibelungokra. A premieren Siegfriedet Toronyi Gyula, Bronhildát Tábori Frida játsszák. Pénteken a két szerepet Szántó Gáspár és Lányi Edit veszik át. Az előadásban részt vesz a társulat egész énekes személyzete.

EGYESÜLETEK.

Kolon a legényegyletben.

A Nagyvárad Katholikus Legényegylet ez ősz folyamán is megnyitotta táncfolyamát, melynek vezetésére ezuttal Antal Antalné okleveles táncitanítónőt sikerült megnyerni.

A tanítás hetenként vasárnap, kedden és csütörtökön este 8 órától fél 11 óráig történik.

A tanítás díja 12 korona, egyleti tagoknak 10 korona, melynek első része beiratáskor, második része október 20-án fizetendő.

Október 20-tól résztvehetnek a tanításon ismétlők is, kik fél díjat fizetnek.

Ugyancsak október 20-tól vasárnaponként nagykolon, melyre kolonisták és egyleti tagok 30 fillér, mások 1 korona hozzájárulási díjat fizetnek; hétköznapokon pedig tovább folyik a nagyboszton, az új négyes és egyéb divatos táncok tanítása.

November 24-én lesz a kolonbál az egylet helyiségeiben külön meghívó és díjszabás mellett.

A Kath. Kőr választmányi ülése.

Tegnap este rendkívüli választmányi ülést tartott a Katholikus Kőr Palotay László elnöke alatt jelen voltak: Frankó Endre, dr. Vucskics Gyula, Novák János, dr. Krüger Aladár, Andriska Károly, Böszörményi Géza, Bodnár János vál. tagok és dr. Imrik Gusztáv titkár. Az ülés a folyó ügyeket intézte el.

TÁVIRATOK.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, október 12. Wekerle miniszterelnök ma délután Sztéryeni államtitkárral Bécsbe utazott, hogy holnap is tárgyaljanak Aehrenthal külügyminiszterrel. A miniszterelnököt a király, tekintettel betegségére, nem fogja kihallgatáson fogadni.

Darányi a szekularizációról.

Budapest, október 12. Darányi Ignác miniszter a református egyház főgondnoka a dunamelléki református egyház ma kezdődő közgyűlésén szintén nyilatkozott a református lelkészek által megindított szekularizáció-mozgalmáról és a leghatározottabban elítélte ezt a mozgalmat. Darányi beszéde után Szilágyi Áron református lelkész szólott és kijelentette, hogy a főgondnok minden szavával egyetért az egyházkerület lelkészsége.

A zimonyi gyorsvonat katasztrófája.

Budapest, október 12. A zimonyi gyorsvonat katasztrófája miatt Dobi Antal váltóórta ma délután 2 órakor a rendőrség letartóztatta. A katasztrófa következtében egy millió korona a magyar államvasutak kára.

A pécsi kiállítás bezárása.

Budapest, október 12. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a pécsi országos kiállítás bezárására és a Zsolnay-szobor leleplezésére ma este 10 óra 40 perckor több képviselő társaságában Pécsre utazik. A miniszter délután Nagyváradban részt fog venni a Kossuth-szobor leleplezésén.

MULATSÁG.

Iparos ifjak mulatsága A nagyvárad iipartestület ifjúságának önképző egylete 1907. október 13 án (vasárnap) egyleti helyiségében, Körös-étca 1-ső szám (Szabó László-ház) könyvtára és egyéb szükségletének fedezésére dal, szavalat, zónaposta és táncokkal egybekötött zártkörű szüreti-ünnepélyt rendez.

Szüreti mulatság. A Réti Függetlenségi 48-as Polgárok Köre ma, vasárnap saját helyiségében tekeverseny-, társas-vacsora-, tombola- és táncokkal egybekötött zártkörű szüreti mulatságot rendez. A szép sikerűnek ígérkező mulatságra belépő díj: személy-jegy 2 kor., családijegy 3 személyre 5 kor.

NYILTTÉR.

Legjobb

Cipők

legolcsóbban*****
REICHARD ÁRUHÁZA
cégnél kaphatók.

Sürgős értesítés!

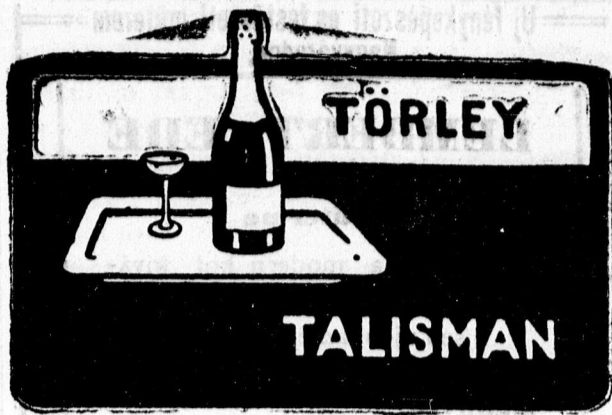
Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelenleg Bémer-téri bódében levő **Kobrak-féle cipőraktár teljesen feloszlik** és az összes raktáron levő cipő árukat minden elfogadható árban elárusítjuk.

Mint hogy ilyen kedvező alkalom csak ritkán kínálkozik, kérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlásait mielőbb eszközölje, míg a készlet tart.

Teljes tisztelettel:

Eigner Ede és Társa.

Berendezés eladó. Telefon szám 695.
Csak november 1-ig.

Igazságszolgáltatás.

A kontra kuglis Lindenfeld. Bihar községében Lindentfeld korcsmája közvetlen szomszédságában van a templomnak s vasárnaponként onnan a dőzsölő legények lármája folyton zavarja a templomban levőket. Sőt már annyira is ment a dolog, hogy nemcsak a legények, de az iskolás leányok is templom helyett oda állanak a korcsma mellé és nézik a kuglizást. E miatt feljelentést tett a tanító a község előljárójánál, mely betiltotta az Istenisztelet alatti kuglizást. A betiltásra Lindenfeld azt mondta, hogy neki a bíró nem parancsol és csak azért is megmutatja, hogy tovább is kuglizni fognak ott.

Vasárnap tényleg az istenisztelet alatt a korcsmába gyűjtött legények hozzá fogtak kuglizni és zavarták a templomban levőket. Erre a bíró Lindenfeldet feljelentette a főszolgabírónak, aki 10 korona pénzbüntetésre és 7 korona tanuzási díj megfizetésére ítélte el a kontra kuglizatót. Lindenfeld felebezzett.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Irta: **Daniel András.**

(Franciából.)

45

Az öregek hitetlensége még csak növelte Melina jókedvét.

Bosszusnak mutatkozott azonban, mikor megtudta, hogy másnap nem vitetheti el Malboise márkiné tárgyait. A Ponidou családban keresztelő volt. Melina kénytelen volt ezt a körülményt figyelembe venni.

Egyedül lesz a palotában, mialatt a két öreg néhány órán át élvezni fogja szabadságát. Lehetetlen lesz a ládákat lezárnia és podgyász-kocsit sem hozhat elvitelükre.

— Végre is mindegy nekem — jelentette ki az alkalmazkodni tudó komorna, — akár itt unatkozom, akár a Babylon-utcában, az egyre megy!

— Nem valami vig élet lehet ott azzal a szegény kis márkinővel? — jegyezte meg Poindou a kávéját szörpölve.

— Ah! saprlsti! nem nagyon mulatságos, az már igaz! . . . A márkiné szeretne zárdába vonulni. De akkor mi legyen belőlem? . . . Nagyon ragaszkodom ugyan urnőmhöz, de a zárdába nem vonulok vissza vele. Én, aki annyira örültem, hogy férjhez megy és örültem, hogy végre szórakozhatom kissé a kastély cselédségével! Tizenötön lettünk volna cselédek Solgresben!

A következő napon a komorna tulkorán érkezett az Offement-utcába, hogy imádóját észrevehesse. Hiába kutatta át éles szemével a Malesberger-tér minden zugát, nem tudta az állítólagos építész alakját észrevenni. A fiatal ember bizonyára nem volt elkészülve a változásra. Még valószínűbb azonban, hogy ráunt

egy Melina, ami eddig csak visszautasítást és kigunyoltatást nyújtott számára. Melina arca elborult; vontatott léptekkel, mintegy sajnálkozva ért a palota kapuja elé

Rossz kedve ellillant azonban az előtte fel-tárló látványtól. Poindou és felesége már ki voltak öltözve kis öcscsük keresztelőjére és csak Melina érkezését várták, hogy távozhassanak. Legszebb öltönyükben, mozogni sem merte, hogy diszruhájuk ráncai meg ne mozduljanak helyükről, miután meghúzták a kaput nyitót zsinórt, méltóságteljes pózban, állva maradtak. Amint ott álltak a cselédszoba előcsarnokában meghatott, sugárzó arccal, úgy tetszett, valami ósdi karikatúra-albumból léptek elő.

Poindouné ama bolhaszínű, fodros selyemruhák egyikét viselte, melyeknek legendás emléke, dogmaszerű, mythibus jelentőséggel bír, de a valóságban valószínűtlennek tetszik. Az összefonnyadt mellet imitált guipürrrel diszitett, rövid fekete selyemgallér takarta, mely évek hosszú során a szekrény fenekén feküdvén, nagyon meglapult. Az asszony hegyes álla kalapszalagjának megkötött sárga csokra között pihent. Lilaszínű bőrkezttyüs kezei között zöldselyem, rojtos napernyőt tartott.

Poindou ur letett arról, hogy alól kiszélesedő formában szabott szalonkabátját, tulságosan kidomborodottá vált hasán begombolja. De a sálszövetű mellény kivágása között, az ingplasztron szinte vakított a fehérségtől és még vörösebbnek tűntette elő a borótvá által megkarcolt arcot. Keskeny karimájú köcsögkalapja volt, pufók arca még jobban kiszélesedett.

— Nos, leányom — kérdezte Poindouné kiegyenesítve kicsiny alakját — mit szól hozzá? Mosolygott. Az önelégültség majdnem szertreméltóvá tette.

Melina arcizmait örült nevetési vágy izgatta.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. M. Gyula. Köszönet a kitünő tudósításért.

KÖZGAZDASÁG.

Uj tengeri szállítása. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben intézkedés történt aziránt, hogy a morzsolt uj tengeri akár zsákban, akár ömlesztett (a la sintusa) állapotban kerül feladásra folyó évi október hó 5-től kezdve visszavonásig, legkésőbb 1908. évi febr. hó végéig élő állatok és romlandó élelmi cikkek kivételével minden egyéb kocsirakományt képező teheráru gabonaszállítmány előtt az üzletszabályzat 56. §. 4. bekezdése alapján sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el. Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakodásra nem állana azonnal kocsik rendelkezésre, a morzsolt, uj (friss) tengeri az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazása mellett átvétetik ugyan, mindaddig, míg az állomás távolás következtében beállitható kárért azonban a vasut nem szavatal.

Am felvétel korlátozása esetén pedig azokra a vonalrészekre, melyekre nézve felvételi korlátozás áll fenn, ezek az áruk sem vehetők fel.

Budapest, 1907. október 7.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Szüret Székelyhídon. Székelyhídon most kezdtek meg a szünetelést. A termés gyenge, a bor mindazonáltal jó lesz. A bor árai némileg kárpótolják a gazdák veszteségeit, mert egy pár hektoliter bor ára 17—18 forint lesz.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

A legjobb hirdetés. E hónapban jelenik meg.

A »Nagyváradai Katholikus Legényegylet« e hó folyamán közreadja az 1905—6-ik évfolyamán tartott előadásait 24 iv terjedelemben. E kiadványával gyakorlati célt is tart az egyesület szeme előtt, midőn könyve végén hirdetési mellékletet ad. Ezért ezúton is felhívja Nagyvárad szolid iparos és kereskedő cégjeit, használják fel az egyesület kiadványának hirdetés mellékletét, melyet jutányos áron bocsát rendelkezésre és széles körben terjeszt el városunkban, a megyében, sőt az egyesületek útján az egész országban.

Feuerabendt Gusztáv

— műfestészeti és vegytisztító intézete —
NAGYVÁRAD, a városi Bazár-épületben, színház oldalon.

Ajánlja berlini módra festését és tisztítását. Mindennemű férfi- és női öltözeteknek, valamint béli ruháknak a legjobb és legpontosabb elkészítését.

!! Nagyváradon egyedüli e szakmában!!

Olcsó árak! — Gyors szállítás!

Feuerabendt Gusztáv

281 **speciális vegytisztító**
a városi Bazár-épületben, színház oldalon.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtiszta
sárgert
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
élsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

248

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE

fényképészeti és
festészeti műterme

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen ujonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Györfi-ház)

megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquerelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Kitüntetve I. díj és oklevéllel.

Szikszy József

műhangszerész

hegedűkészítő specialista.

NAGYVÁRAD,

Nagy-Sándor-utca 1. szám.

Mindennemű hangszerek készítenek és javítatnak jutányosan, művésziessen.

Kitűnő német és olasz hurok.

Réz és fa fuvó hangszerek,

Gramophon és harmonium javítás.

Ajánlom hangszereimet az összes tan-
224 intézetek fgyelmébe.

Pénz!

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérletét** a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Renoválva kiadó

november 1-től

Teleki-utca 13. sz. a legényegylet házában:

1. Utcára üzletnek vagy 4 szobás lakásnak alakítandó tágas helyiség.
 2. Üzleti raktárnak vagy műhelynek alkalmas tágas pince az utcai rész alatt.
 3. Egy szoba konyhás, vagy két szobás garcon lakás az udvarban.
- Értekezni lehet délutánonként az egyesület igazgatójánál Körös-utca 4. szám alatt.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi n. szeruhák javítását jutányos árban elvállalom.

Nagyvárad, Fürdő-utca saját ház.

VAJNOVSZKY KÁROLY

49

papi és polgári-szabó.

Butor kiállítás.

az Első Nagyváradai Műbutor-gyárban
Fő-utca Guttman-házban

Kádár fűszerüzlet mellett

Az egész emeleten teljesen berendezett szobák, hálószobák keményfából 320 koronától, ebédlők 380 koronától, salónek 460 koronától.

Zongorák, pénzszekrények és mindennemű berendezési tárgyak.

Szigoruan szabott saját gyári árak.

Vidékre kívánatra költségvetést vagy utazómat teljes mintákkal saját költségemre küldöm.

Szíves megkeresést ker

Büchler Márton, butorgyáros.

Fő-üzlet és iroda: Fő-utca 1, Guttman-ház. Fiók-üzlet: Szent László-tér, 200 Holdas-templom mellett.

Gyár: Menház-utca 3. Telefon: 421.626.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közszénel, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésépen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“

• Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. •

Mindennapi szétküldés.

A „Tiszántul“-ra

előfizetést küldeni
minden nap lehet

aki már ma előfizet, az november hó 1-ig a lapot

ingyen kapja.

JÁTÉK
abc

MELY A GYERMEKET EGY ÓRA ALATT
MEGTANITJA AZ ABC-RE.

A MAGY. KERESK. KÖZL.
HIRLAP ÉS KÖNYVKIADÓVÁLLALAT KIADÁSA
BUDAPESTEN

Hatvan perc alatt megtanulja az abc-t.

A világ legnagyobb találmányai a veletlennel köszönhetik létrejöttüket.

Egy találmánnyal állunk szemben, melyet szintén a véletlen hozott létre s amely egyszerűségével szinte meglepi az ember.

Vegyen maga mellé egy öt éves gyermeket, adja kezébe a »Játék abc«-t, maradjon hatvan percig a gyermek mellett és utasítás szerint játszó a betűkkel. 242

Csodát fog látni,

mert a gyermek hatvan perc alatt az egész abc-t ismerni fogja.

Jó t e m é n y.

Igazi jó t e m é n y ez a »játék abc«, mely pompás 10 színben előállított litografiai kivitelben van készítve, 23 remek színes képpel és az ára bérmentve szállítva 75 krajcár.

Megrendelések a Magyar Kereskedelmi Közlöny hír- és könyvkiadóvállalatához küldendők Budapest, Dohány-utca 16-18. Ha ezen műből egyszerre 3 példányt rendel 2 f r t 25 k r. helyett, 2 f r t-ba számítjuk.

Árverési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a Nagyvárad város tulajdonát képező Várad-Olaszi, Várad-Ujváros és Várad-velencei vadászterületeken gyakorolható vadászati jog bérbeadása céljából a f. évi október hó 26-án d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árverést fogok tartani.

A bérleti idő kezdődik 1907. évi november hó 1-én és tart 1913. évi július hó 31-ig. A csonka év bérfizetés tekintetében egésznek számít. A kikiáltási ár 300 korona, a bánatpénz 100 korona,

mely utóbbi készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt az árverési küldöttség elnökénél teendő le, vagy pedig a zárt ajánlathoz csatolandó.

Ajánlatot szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet tenni. Azon körülményt, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket is ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja, ajánlattevő a zárt ajánlatba világosan kitenni köteles.

Nagyvárad, 1907. október hó 9-én.

Komlóssy József,
tanácsnok, árverési küld. elnök.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 5 kor. 60 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű izzólámpa különlegességek, fényképes lámpák, ugyancsak 5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.

Csillárok, ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

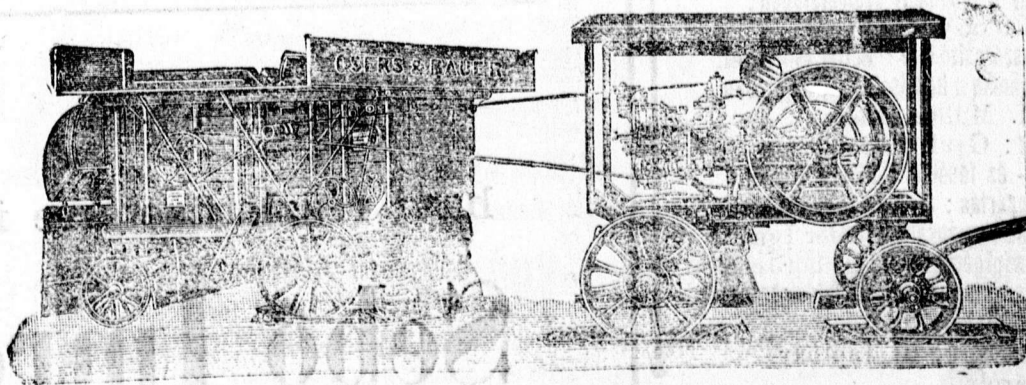
Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Ozers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja kitűnő hírnévnek örvendő benzin lokomobiljait benzin lokomobilos cséplőszelvényeit és

szívógáz-motorait.

1-2 fillér üzemköltséggel. Elismert elsőrendű gyártmány! Szolidtömör kivitel!

Kitűnő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

MEGJELENT

az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-BÓL,

melyről olvasóinknak már több ízben hirt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várákozásoknak, melyeket a kiadótársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek irták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köréből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szemé előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A tanúgy munkásai a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyernek. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a hadászati technika-ról, az elektromosság-ról, távirás-ról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb. e könyv olvasása utján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

**A „Műveltség Könyvtára“-nak
ára kötetenkint.... 24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szer-
zők nevei:

- Energia: Schimunek Emil.
- Bányászat: Litschauer Lajos.
- Kohászat: Gáborcsy Árpád.
- A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
- Motorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
- A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
- Pósta: H. Hennyey Vilmos.
- A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
- A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
- A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
- Falpar: Gaul Károly.
- Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
- Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
- A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
- Gazdasági gépek: V. Markhot Jenő.
- Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kosutány Tamás.
- Elektromosság: K. Liphay Károly.
- Telegrafia és telefonia: Hollós József.
- Zárószó: Méray-Horváth Károly.

**A MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRÁNAK**

első sorozata a következő
könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világgyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élők Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.

221246—907. sz. Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága budapesti északi főműhelyi szertárban az 1907. év második harmadában feleslegesként összegyűlt s jelenleg készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 14 nap alatt a szerződésből okvetlenül átvenni és a szerződésből eltávolítani.

Az ajánlati árak az anyagoknak a budapesti északi főműhelyi szertárban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasúti kocsi- és felrakásokról és továbbszállításokról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendők.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott, sértetlen és lepecsételt borítékban tett ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában (VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtó) a következő címmel: »Ajánlat ócska fémanyagok megvételére« 221246—1907. számhoz 1907. évi november 8-ának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, ahol azok a megjelent felek előtt felbontani és felolvasatni fognak.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és szóval irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291—96 sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni és azt 60 filléres magyar kir. okmánybéllyel saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzként is megvenni szándékolt anyag értékének 5 százaléka az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlaton felemlítendő.

A bánatpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénz vagy fent idézett aláírt feltétfűzet nélkül ugyiszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előírt úrlapon tett le nem pecsételt borítékban vagy elkésve beérkezett és távirati uton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetésben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő *figyelembe vétetni nem fognak*. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáthatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyújtásától számítva három hétig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és rész-mennyiségekre is szólhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fenntartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és rész-mennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló, — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte, — elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának továbbá azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapesten, 1907. október havában.

az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitós- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern stíl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudkivül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

9854—1907. szám.

Hirdetés.

Nagyvárad város tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, hogy a 9854—907. számú véghatározat értelmében a vágási időn kívüli vágások a vágóhidon csakis Lukács Ödön adóügyi tanácsnok által esetről-esetre kiállított engedély alapján eszközölhetők. Ily vágatás alkalmával — kivéve a kényszervágás esetét — a mézáros iparos tartozik a vágóhidra ki-rendelt tisztviselők részére a következő rapidíjat:

1. A vágóhidi felügyelő részére 3 K.
2. A rendőrtisztviselő részére 3 K.
3. A fogyasztási eljárók részére 2 K.
4. A rendőrlégeny részére 1 koronát

a kivételes vágatási engedély előtt az adóügyi tanácsnok kezéhez lefizetni.

Miről az érdekeltek jelen hirdetésnyen értesítetnek.

Nagyvárad város tanácsának 1907. évi szeptember hó 26-áo tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY-
HITELBANK.

Részvénykicserélési felhívás.

A f. é. május hó 16-ik napján tartott közgyűlésünkön elfogadott és a nagyváradi kir. törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatásnak megfelelően, intézetünknek minden 140 frttól szülő részvénye, a tartaléktőkéből vett ráfizetéssel 300 koronára feleült új részvényre lesz kicserélendő. Ennélfogva kérjük a t. részvényeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket, az összes még le nem járt részvényekkel együtt f. évi október 15-ik napjáig hozzánk postán bérmentve beküldeni, vagy intézetünk pénztáránál rövid uton beadni sziveskedjenek. A beküldött vagy beérkezett részvényekről elismervényt adunk vagy küldünk, melynek visszaadása ellenében a megfelelő új és a kellő részvényekkel ellátott részvényeket f. évi december 15-ét követően ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az új részvényeket más névre óhajta kiállíttatni, mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kérjük e kívánságát velünk a részvények beküldésénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási költség beszolgáltatása mellett tudatni, mert különben az új részvényt ugyanarra a névre fogjuk kiállíttatni, mint amely a régi részvényen volt látható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott közgyűlésen részvénytőkének telemelése céljából kibocsátani rendelt új részvényekből jegyeztek, tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október 15-éig méltóztassanak minket értesíteni, hogy e részvényeket egyenkint mely névre kívánják kiállíttatni. Ha e határidőig ily értesítést nem kapunk, e részvények a kellő befizetéseket teljesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR-
ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények oszthatlanok s így a részvény csak egyének, bejegyzett cégnek, részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére szólhat. 258

Hirdetések

felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírt buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál. 248. 1—200.

Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban t. l. fon 18. sz.

Dr. Rác Ódön
Sanatoriuma és
vizgyógyintézete
 (ezelőtt Politzer-féle)
 Nagyváradi, Szilágyi-Dezső-utca, 7. szám.
 Telefon 693.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebetegek kivételével.) Vizgyógyászati, villanygyógyászati, villanyfürdők, szénsavas-törpefenyő. Asványfürdők, forró légtelítés, gőz szekrény, pöstyéni iszapkúra. Inhalatiók. Vibrációs masszázs, Soványító és hizó kúra.

Javalva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor, bél-, szív-, tüdő és légzőszervek bántalmi, izületi-, izom-, idegcszónál kitűnő gyógyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
 Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3-5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr Rác Ódön,
 az intézet tulajdonosa és vezetője.

130

PÁL SÁNDOR

épület-, portál-, diszmű- és butor
 asztalos mester.

Rákóczi-ut 10 és Szaniszló-u. 2 sz. Stern palotában.

Elfogadok minden ezen szakmába vágó munkákat úgy mint épületek, portálok, üzletek, gyógyszertárak berendezését a legkitűnőbb szaktudással, ugyszintén átalakításokat és butorok javítását, fényezését igen szolid árak mellett hivatkozom városunk intelligenciájának több elismerő nyilatkozatára, ezért is kérem a nagyrészt közönséget, hogy bizalommal felkeresni kegyeskedjenek, egy levelező lap általi meghívásra bár hol megjelenek és költségvetéssel díjtalanul szolgálak.

Kiváló tisztelettel

Pál Sándor,
 speciális szakiparos.

228

Legjobbak
 a
Moskovits
 cipők.
 Kossuth-utca 5.

24

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

17312—1907. szám.

Felhívás a bérkocsitulajdonosokhoz!

A szokásos őszi bérkocsi, ló és szerszám-vizsgálatot ez év november hó 7. és 8-án tartom meg és pedig mindkét napon reggeli 8 órától kezdődőleg a Lóvásártéren.

Midőn az ezen szemlén való pontos megjelésre az összes érdekelt bérkocsi-tulajdonosokat a forgalomból való kitiltás terhe alatt felhívom, egyidejűleg szigorú szem előtt tartás céljából figyelmükbe ajánlom a következőket:

Ha az eddigi szemléken is főfeltétele volt a sorosság és állomás elnyerhetésének az, hogy a bemutatott bérkocsi, ló és szerszám a legkifogástalanabb állapotban legyen, — úgy kétszer inkább megkövetelem majd most, midőn az immár forgalomba lépett villamos vasut miatt még jobban megrostálандók a közhasználatnak átengedendő összes járművek. A modern és városunkban teljesen új ezen villamosvasut a saját forgalma lebonyolításakor nem alkalmazkodhat az egyes — lovak által vont — járművekhez, de igenis eme járművek, —

saját biztonságuk érdekében is — alkalmazkodni kötelesek a villamos vasúthoz.

Erre pedig csupán kifogástalan járművek, vagyis fogas fékkel ellátott oly járművek alkalmasak, amelyek jószerkezatu, erőteljes lovak vonnak s amelyeken megfelelő koru és magaviseletű és gondolkodásu egyének a kocsisok.

Rozoga járművek, fogasfék nélkül levők, toldott-foldott szerkezatu, elcsigázott állatok és mindezekhez még fejletlen koru, avagy iszákos kocsisok örökös veszedelmek okozói lennének s napirenden lenne a villamos vasuti kocsisokkal való összeütközés, halálos végű elgázolás. Eme örökösen fenyegető veszedelem elhárítása érdekében szigorúan meg fogom rostálni a jelentkező kocsisokat, lovakat, szerzőket és kocsisokat. Csakis a legkifogástalanabbak kapnak sorosságot és állomást, — szóval jogosultságot arra, hogy a nagyközönség kényelmének szolgálatában a villamos vasutal versenyezzenek — és a további forgalomban is csak azon járműveket hagyom meg, melyek állapota a szemlén bemutatottakéhoz hasonló marad.

Nagyvárad, 1907, október 1-én.

Eleméry
 h. főkapitány.

Nagyvárad középiskolai Internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én

gimnáziumi, réáliskolai, felső kereskedelmi
 és polgári iskolai tanulók részére

az internátusban a második évfolyam nyílik meg.

Egyenkénti tanítás nevelő tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatást kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezhetni lehet naponként 9-től 12-ig.

Nagyvárad, 1907. június 14.

Dénes Pál,
 intézettelajdonos és igazgató.

Nem kell kékkő, Garantált Vetőmagcsáva — készen, poralakban kapható

Mezey János és Társa

fűszer- és csemege-kereskedése

Nagyvárad, Szent-László-tér.

Az őszi idény közeledtével, dúsan elláttuk üzletünket a legjobb **fűszer- és csemege-árakkal**, minélfogva téli bevásárlásokra üzletünk a legalkalmasabb.

A legolesobb bevásárlási forrás, pontos és figyelmes kiszolgálás mellett

Bornymó zsákok minden nagyságban.

226

Tisztelettel

Mezey János és Társa,

Telephon szám 249.

NAGYVÁRAD, Takarékpénztári épület.

Legfinomabb salon petroleum 1 liter 16 kr.

Urmós ágyhoz szükséges anyagok.

Naponta friss tea-vaj egynegyedkilo 33 kr.

Ép most jelent meg !!

Sebő Imre könyv- és papir-
kereskedésében

kapható **Nagyváradon:**

REPERTÓRIUM

Dárday Sándor igazságügyi
***** **törvénytárából**
Zsebben hordható Teljes tör-
vénnytár egy kötetben. *****

Az összes fontos törvé-
nyek gyűjteményes ki-
adása zsebalaku egy kö-
tetben.

Dárday
Sándor: Igazságügyi Törvénytára

A judikaturának feldolgozásával és a jogszolgáltatás adminisztrációjára vonatkozó összes rendeletek anyagának felölelésével oly terjedelmet öltött, hogy irodai használatra ugyan *nélkülözhetlen kézi könyvtárul* szolgál, de *tárgyalások* és *utazások* alkalmával *vade-mecum* gyanánt nem használható. Ezért érezhető szükségét vélt kielégíteni a kiadó, amidőn **Dárday Sándor** Igazságügyi törvénytárából oly *repertóriumot* bocsájtott használatra, mely az érvényben lévő törvények teljes szövegére szorítkozik, oly külön e célból készült tipografikus kiállítással, amely lehetővé teszi azt, hogy a gyakorlati életben szükséges törvények kis könyvtár alakjában legyenek összefoglalva és *zsebkönyv* alakjában vademecumot képező *kézi könyvtár* legyenek használhatók.

Dárday S. REPERTÓRIUM-a (Kis törvénytár) a követk. törvényeket tartalmazza:

Polgári törvényk. rendtartás.

Sommás eljárás. (1893: XVIII. t.-c.) — (Szabályzat) a lakbér-felmondási ügyekben követendő eljárás. A polgári törvényk. rendtartás és sommás eljárás módosítása. (1907. XVII. t.-c.)

A fizetési meghagyásokról. (1893: XIX. törvénycikk.)
Kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról. (1877: XXI. t.-c.)

A végrehajtási eljárásról. (1881: LX. t. c.) — A bírósági végrehajtókról. — (Szabályzat) a bírósági végrehajtók díjazása tárgyában.

Az örökösödési eljárásról. (1894: XVI. t.-c.) — Szabályzat az örökösödési eljárás végrehajtásáról.

A végrendeletek stb. alaki kellékeiről. (1876: XVI. t.-c.)

Telekkönyvi rendtartás. — Erdélyi telekkönyvi rendtartás.

A gyámügyről. (1877: XX. t.-c.) — A nők teljeskorúságáról. — Az 1877: XX. t.-c. módosítása és pótlásáról. (1885: VI. t.-c.)

A házassági jogról. (1894: XXXI. t.-c.) — (Bírói szabályzat) a házassági válóperekben követendő eljárásról.

A váltótörvényről. (1876: XXVII. t.-c.) — (Szabályzat) a váltóügyekben követendő eljárás tárgyában.

Csödtörvény. (1881: XVII. t.-c.)

A kereskedelmi törvény. (1875: XXXVII. t.-c.) — (Szabályzat) a kereskedelmi ügyekben követendő peres és perenkívüli eljárás. — (Szabályzat) a kereskedelmi bíróságok hatáskörébe utalt vétségek eseteiben követendő eljárás.

Áru- és értéktőzsde. — (Szabályzat) a tőzsdei választott bíróságnak eljárási szabályai. — Az ügyvédi munkadíjak. — Árüzleti szokások. — Hajófuvarozási szokások. — Árüzleti leszámolórend. — Értéktüzleti leszámolás rendje.

Büntetőtörvénykönyv. (1878: V. t.-c.) — A kihágásokról. (1879: XL. t.-c. — Uzsoratorvények. — A büntetőtörvénykönyvek életbeléptetése (1880: XXXVII. t.-c.) — A sajtótörvény (1848: XVIII. t.-c.)

Bűnvádi perrendtartás. (1896: évi XXXIII. t.-c.)

Az esküdtbíróságokról. (1897. évi XXXIII. t.-c.) — A bűnvádi perrendtartás életbeléptetése. (1897: XXXIV. t.-c.) — (Szabályzat) a közig. hatóságok hatáskörébe utalt kihágások eseteiben követendő eljárás.

FÜGGELEK.

Az osztrák általános polgári törvénykönyv.

Dárday Sándor: Igazságügyi Repertórium

legkényelmesebb kis zsebalakban, a legfinomabb indiai papirosra van nyomva, közel ezer kéthasábos oldal terjedelemben öleli fel azt a teljes törvényanyagot, melyre a jogászembernek állandóan szüksége van. Kiállítás tekintetében páratlan e zsebkönyv s valósággal a grafikai ipar remeke.

A mű igen célszerű táskaalakú kötésben, a legfinomabb bőrbe kötve 14 koronáért kapható. — A könyvhöz egy nagyító-üveg (lupe) is van mellékelve, mely a szöveg könnyebb olvasására használható.

A Biharmegyei Takarékpénztár

zálogháza

e hó folyamán

árverést tart.

Kéretnek a felek a zálogjegyek rendezésére.

Az uri társaságok

kedvelt pezsgője!

Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Értesítés.

Ar frt

Egy duplafedelű valódi schweici (perfekta) tula ezüst óra	19.—
Egy duplafedelű omega óra	13.50
Egy duplafedelű ezüst óra pontosan regulázva	5.75
Egy valódi tula ezüst óra anker szerkezettel 7.—, cylinder szerkezettel	6.50
Egy jó erős nikkel óra	1.80
Egy jó duplafedelű nikkel óra	2.50
Egy legjobb minőségű ébresztő óra	1.80
Egy inga óra ütő szerkezettel	9.—
Egy ütő inga óra kisebb minőség	5.—
Egy iroda óra	3.—
Egy fali óra	2.50

Ékszerek bámulatos olcsó árban kaphatók:

FERDERBER TESTVÉREK

Színház-utca, 4. (Adorján-ház.)
Kossuth-utca, (Káptalan-ház.) 71
Bihar-kávéházzal szemben.

Báró KOZMITZA MIKLOS (ezelőtt Mattoni H.)

Erzsébet Királyné Sósfürdője Budapest-Kelenföld.

Telefonszám 40-84. Ezen fürdőgyógyhely — mely különösen női bajokban, továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőcéri pangások esetén, máj- és lépbajokban, aranyérben nemcsak hazánkban, de a külföldön is unikumot képez. — az új tulajdonos által óriási áldozatokkal egészen újonnan renoválva és bővítve, gőzfűtéssel és villamos világítással, zárt és üvegezett fürdőfolyosóval, női pihenő helyekkel lett ellátva, de a 3 vendégházban a vendégszobák is legszebben és legkényelmesebben lettek berendezve, úgy hogy ezen gyógyhely nemcsak a nyári idény alatt, hanem **egész éven át, tehát télen is használható.**

Az ivókúra ingyenes s e tekintetben a keserűvíz-források legjobbjai, a Király, Deák Ferenc, Szent-István Erzsébet királyné források vizei állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

A vendégszobák árai mérsékeltek.

A t. c. közönség szórakozására szolgálnak: fürdő zene naponta délelőtt 9-11 óráig, délután 4-5 óráig; továbbá a társalgó tereiben az összes napilapok és illusztrált heti lapok, könyvtár és zongora.

A fürdőben állandóan egy női orvos látja el az orvosi teendőket.

A vendéglő Takács János vendéglősnek fővárosszerte ösmert kitűnő vezetése alatt áll.

Villamos és telefon-állomás. Prospektus kívánatra postafordultával bérmentve küldetik.

Gyönyörű látványosság!

Bejegyzett minta. Törvényesen védve.

A karácsonyfa legszebb disze,

amelynek egy kereszténycsaládban sem volna szabad hiányoznia az általam javított

1. sz. ragyogó karácsonyfa angyal-csengő,

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas.

Kifogástalan működésért szavatosság.

A legkisebb és a legnagyobb karácsonyfán is azonnal megerősíthető. Az asztalra helyezve, mint asztali csengő is használható. A meleg kályhára téve, gyertyaláng nélkül is működik. A három gyertya melege a szerkezet lendítő kerekét mozgásba hozza és ez által a rajta alkalmazott javított acélpálcák a három harangra ütve, kellemes, ezüstös harangszót hallatnak, áhítatos karácsonyi hangulatba ringatva ifjút és aggot egyaránt. Ára csomagolás és használati utasítással darabonként **K. 1.50.**

3 drb K 4.25	9 drb K 12.—
4 > > 5.50	12 > > 15.—
6 > > 8.—	24 > > 29.—
	36 drb K 43.50
	50 > > 58.—
	100 > > 112.—

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa-Angyal-csengő legegységesebb, legfinomabb nikkelezett kivitelben, csavart haranglábakkal, 3 ragyogóan fénylő ezüst Lametta-virággal, mely virágok a gyertyák meggyújtása után csodaszép fény sugarakat lövelnek szerteszéjjel. Ára kartonban, használati utasítással darabonként **K. 2.**

6 drb K 5.50	9 drb K 15.50	36 drb K 57.50
8 > > 7.25	12 > > 20.25	50 > > 77.50
4 > > 10.50	24 > > 39.50	100 > > 150.—

Legújabb Üveg-karácsonyfadisz

12 drb válogatva, gondosan kartonba csomagolva, a tárgyak nagysága és kivitele szerint K —40.—60.—70.—80, 1.—1.20, 1.50, 2.—, 6 drb. Kartonban a tárgyak nagysága és kivitele szerint K —75.—90, 1.—1.20, Lametta (Angyalhaj) ezüst vagy arany, borítékonként K —.10. Dió-drót 100 drb K —.20. Üveg-golyó láncok 1, 1/2, 2-2 f.m. hossza golyók nagysága szerint K —90.—95. 1.20, 1.40. Karácsonyfa-gyertyácska, 24 db kartonban K —50 nagyobb 15 drb kartonban K —58, Gyertyatartó tucatja K — K —.50.

5 korona

egy valódi svájci Roskopf-rendszerezű szabad. horgony remontoir óra masszív, szolid rugóvédővel. Svájci horgonymű valódi ólomvédjeggyel ellátott nikkeltokban, sarnirfedéllel, kerekded kávéval, 36 óráig jár (nem 12 óráig járó óra) diszes és aranyozott mintákkal, legpontosabban szabályozva, 3 évi kezesességgel. darabja K 5.—, 8 drb K 14.—. Percmutatóval K 6.—, 3 drb K 17.—.

Dus választék főárjegyzékemben.

7223. sz. Pénztárca egy darab világosbarna szattánybőrből, aprópénztárcával, 4 retesszel, rugós belsőkávéval, nikkelzárral 9 cm. hosszú, 6 cm. széles K 1.50.

7202. sz. Olcsó, jó pénztárca egy drb. erős, sima bőrből készítve elsőrendű marhabőrrel, 4 retesszel, papírpénztárcával, 3 zárral, 9 cm. hosszú, 6 cm. széles K 1.35.

Jobb pénztárcák:
K. 1.85, 2.10, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 és feljebb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Karácsonyi jutalom.

Mindazon t. vevőim, akik szeptember 1-től november 30-ig terjedő időben levélbelileg legalább K 40.— értékűt egyszerre rendel, karácsonyi ingyenjutalmul egy 4843. sz. Riadó ébresztő órát éjjel világító számlappal és egy 1908. évre szóló naptárt ingyen kapnak hozzám csomagolva.

Becszerelés megengedve vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva.

Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. A rendelés legelőnyösebben a postautalvány szelvényén eszközölhető. A rendelő levélben vagy rendelő lapon azonban feltétlenül megjegyzendő, hogy utánvételes szállítást kíván-e a rendelő, vagy pedig a rendelés összege postautalvánnyal elküldött-e? Minden rendelőnek érdekében áll rendelését a lehetőség szerint december 15-ike előtt beküldeni, mert tapasztalat szerint a postán dec. 15-ike után az óriási torlódás következtében a szállítás nem eszközölhető oly gyorsan, mint rendes forgalom mellett. A megrendeléseket idejekorán intézzük az

Első óragyárhoz Konrád János cs. és kir. udvari szállító. Bruk 2028. sz. (Csehország.) Kérje több mint 3000 ábrát tartalmazó főárjegyzékemet, amely bárkinek azonnal ingyen és bérmentve megküldetik.